

gar. 3. y. Electuariū ex nostra inuentione in retinēdo san-
guinis vomitū vltimū confortans stomachū: 2 alterās ma-
litiā pplexiōis calidā. B. corali ru. 3. y. masticiis. 3. 5. rosaz
3. iij. acacie. sumac. añ. 3. y. antere. sandarache. añ. 3. y. gar.
3. y. castorei. 3. i. musci. gra. i. sanguinis draco. luti sigil-
lari. añ. 3. y. cōfice cū hoc syrupo. B. succi piropz 2 pomozū
siluestriū 2 citoniorū: agreste. mēte. añ. lib. 5. succari lib. 4.
Pillule restringētes vomitū. B. masticiis. myrre. san-
guis dracois. añ. 3. y. antere. 3. i. cōfice cū succo mēte: 2 da
mane 2 sero. Cōfectio syrui de berberis ueniens ad
pdicta. B. spody. 3. iij. berberis. 3. iij. yue acerbe. 3. y. cico-
ree. 3. y. succari lib. 4. 2 da ieiuno sō cū aqua masticiis.
Linimētū serapiōis retinēs vomitū colericum. B. ba-
laustic. 3. iij. folioz oliue. 3. y. folioz rubi. 3. i. romani hī-
muscie. 3. i. pista 2 distēpera cū albu mine otioz: 2 farina
ordei: 2 sō suppone: stringit oēm vomitū. si xpo placeat.
Aliud ad hoc sublimē 2 vltimū. B. succi plāraginis lin-
gue canis. pētafilon. ana. 3. y. aceti. 3. i. olei onfancini. 3. iij.
buliā rvsqz ad psumptiōez duaz partiū: 2 adde. cere. oliba-
ni. añ. 3. y. cāphoze. 3. iij. croci. 3. i. masticiis. 3. iij. sanguinis
dra. 3. iij. supiunge: 2 supasperge puluerē: corticuz grana-
toz: 2 sumac. Cōf. B. aqz aluminis. vini pōtici. succi mē-
te. pulueris masticiis: 2 ros. cū stipitib: 2 fac bulire: 2 isum-
de filtrū: spōgiā vel birra scarleti: 2 suppone: desup pānū
fumigatū ex riloal. thure. spica: 2 mastice. expertum est.
Ad vōitū ifātiū. B. succi mēte. citioz: vini pōtici. añ.
eqles pres fac bulire: 2 misce i eis. masticiis corticū thuris
añ. 3. 5. spice. cinamonti. gar. nucis mus. galie mus. añ. 3. y. 2
ifusa birra scarleti bene calida applicet. Aliud ad vo-
mitū san. B. san. dra. vnicis. lapidis ematit. añ. 3. y. boli
armeni. terre sigil. añ. 3. i. puluericētur subtiliter. 2 B. suc-
ci arnoglose. 3. vi. aque decoctionis radicū arundinis. 3.
iij. 2 misce bene. 2 da. 3. y.

Incipit summa tertia particule tertie sectionis prime
de cura 2 medicinis egritudinum epatis 2 venarum con-
tinens capitula. xvi.

Sciendum est autem

epar vnus ex pncipalib' mē b'ris exi-
stit. ē. n. i. basis 2 fons nāl' vltis: q ad cō-
seruatiōez ididui 2 spēi quodāmo necia
p'obaf. Cui' opatio ē pmo naturaliter
gnare sanguinē. q vltim' ē i alimēto quo
corpus perdurat in esse. Et proinde sapientissima 2 sum-
me artificialis natura. vt dixit hyppo. ipi' subaz pcreauit
sanguinē ad modū coagulati sanguis: lz ex spermate mul-
lieris fit facem: vt chilū futuz nutrimentū a sō ab eo su-
ceptū trāsformet in sanguinem q in nām aliti p'virtutē ei'
apt' ē alterari. Quapp. iij. v'utib' dotauit ipm nā ad hoc
necessarijs i venas ab eo ortas: 2 fines ramoz ipaz p'tēsis
ēt qb' res nutrimentū i mēbro vnoquoqz p'let: appetitiua
scz. retētiua: digestiua: 2 expulsua. appetitiua qdē nālī so-
la nō omixta ex ea: 2 aiali. vt stomach' lz p toto appetat si-
cut stomach' epar: 2 illud ē sicut lilū dicit. qm epar ab itra
trahit: qd appetita p'ximo. stomachus vō ab extra: 2 lōgin-
quo. Nos aut faciētes doctrinā disciplinatiā nō ipro-
batiuā dicim' illud cē eo q tal' v'us in epate est: sicut in ra-
dice in qua est formalior qz in ramo: qualis ē stomach'. Et
pinde in eo trahere pro se potuit: 2 pro toto existēs sola.
In sō vō idiguit auxilio appetit' aialis: quo sensu fortio-
ri sentiat inanitiōē sui epatis venaz: 2 alioz visce: quo
rum minister est: vt supra dictum est. Et qz coagulatio
eius non fuit solida: vt carnis sed tenera: circū dedit eum
pāniculo subtili ex neruo adueniēte sibi a cerebro p'crea-
to: 2 si fac. vt eo mediante sensum quo ex se carebat h'et:
2 sua suba atqz forma i se distincta ab alijs pmaneret. alijs

qz viscerib' necerēt: plasmaniūqz illud forma lunari: 2 in
hoie mai' qz i ceteris aialib' eiusdē q'itatis: vt sanguinis
gnatio p ceteris abūdaret i hoie pp labores co'porcos: 2
aiales plurimos ipm resoluētes. cū sit maxime resolubil'
2 cū additiōib': seu pēnulis. iij. vel. v. distinctū: 2 a dome-
stica pte p'cauū vt ei' reflexu circa stomachū in amplectē-
do coadiuante ei' digōis grā sufficiēs eēt: 2 aptū: 2 a d'xtra
p'te co'p'is iuxta costas falsas situatū: qb' alligat i gbusdā
vt eis adherēdo meli' sustentetur: 2 vt inspiceret sōi fun-
dum: cui' ē quā iunar digō p'pria: 2 a siluestri gibosum: ne
dyafragmatis locū i suo laborioso motu qd attingit i pun-
cto sua amplitudine coartaret. In quo venas i plantauit i
villos atqz poros: vnā qdē magnā i pte concaua: q epatis
porta vocat: p eā. n. subitrat chilis: que ab itestinis mese-
raicis ramificatis ab illa: vt suis manib' sugat cū sua vtu-
te attractiua vna ex qtuor supradictis: 2 p eas reddi' ite-
stinis si qua sit in sima ei'. seu toto co'pore grossa p'ter na-
turā aggregata mā: vt per secessus p'prie: vel vomitū vir-
tute ipi' expulsua operāte expurget. Ip'mqz i ramos gn-
qz ipi' redētes ad gnqz ei' pēnulas: 2 ramos alios co'p' dif-
fufos in epatis subaz cū scd'v'ute retētiua p'tinet: donec
i sanguinē alteret 2 hūozes villis circūtractis. sic at diffu-
sus sua v'ute meli' alteret digestiua. cū. n. totū co'p' agēs
attigit paties aptior 2 p'fectior opatio fiet. Aliā aut iplā-
tauit venā magnā in parte gibosa venā chilis vocatā per
quā p'grediētē ex eo sanguinē sua virtute ipellente cordi
trāsmitat: 2 p suos rāos co'p'i totū a mēbris v'ute coope-
rāte attractiua co'p'is 2 mēbroz. Et qz i alteratōe chilis in
sanguinē tria supfluitatū gnā i surgebant: sic in vino nouo
bilire apper. f. feculēta melica spumosa: colerica: 2 aquo-
sa q in trāsitu stricto mēseraicaz opitulabat chilo. explā-
tauit ex porta: fen lacrea poros: qb' ipas supfluitates seq-
stret a sanguine: 2 p'p'ys receptaculis: 2 expurgatoz d'
stinaret melicā fecē per porum explātātū ex ea i pte cōca-
ua in qua gnatio sanguinis: 2 hūoz potissima in splenem
trāsmitat ab ei' suba separatū: vt meliam 2 colerā nigrā
nāe maxime odiosas: 2 in actōe digestiōis ipediētes i mē-
broz a se distinctū subalt' sequestraret. Colerā aut p'porum
ide ē ortū in chistim fell' trāsmitit: que sine epatis. f. sube-
manet affixa: vt suo calore: sicut accessio ignis sub vase di-
gestiōis coctionē vigorādo ipm i sua coagulatiōe p'ferret.
Si. n. ab eo auferat statim suba eius dissoluit: 2 corruptif-
sicut experientia dicitat. Cōf. n. duab' supfluitatib' san-
guinē oz eē purgatū anteqz ad chilū pueniat: p quā in ali-
mētū ad co'p' 2 cetera mēbra destinā: cū nō sint apte p'
vltiorē decoctiōez p'uersiōi in sanguinē: 2 ad nutrimentū
mēbroz. f. melia p'pter p'plexiōē 2 supfluam grossicū
2 terestritatē colera rubea 2 ni. pp malā morigeratiōez:
2 qz sanguis reddi' p eas nāe horribilis: nō sic fla 2 aquo-
sitas: cū fla nāle per vltiorē decoctiōē p'uertat in san-
guinē: 2 aquositas ipa ēt inuict sanguinē p ramos subtilissi-
mos ebilis trāsire. Et qz superexcitētia fact' sanguis flui-
dus mēbris nō debite vniret: pcreauit nā renes in quos
vena illa chilis iferi' p'fēta ifigit: vt aqz ipos ab illis vir-
tutib' mēbri ipellētis 2 attrahētis ad sanguinē trāscolef-
2 discernat nō virtute per se distincta ab illis p'dictis: 2 per
v'itides poros in vesicā trāsmissā extra co'p'is finaliter
excludat. nec nō p'pria mā si qua accidental' in ei' gibbo
fuerit aggregata. Cōmuniat ipm p dictas venas co'rdi
cerebro: testiculis: co'p'oz totū: 2 oibus mēbris 2 itestinis
etiā stomacho per subtile nerrū: co'rdi quoqz per arteriam
cōcauam veniētē ab illo portante spiritū: 2 calorem: 2 san-
guinē: qbus sua inata caliditas p'feruatur 2 tēperatur ei'
pulsu ac dyafragmatis motu. Ex qbus enarratis: 2 sic ex
anōthomia collectis scire 2 itelligere possum' epatis na-
turā: qualesque 2 q'p'te sint egritudines ei' euenire pōtes.

De egritudinibus

Eas, n. ignotas nec cognitatas saltem quodam vicino veritatis arbitrio curari nullatenus est possibile. Ingt. n. gali. Quasi at dignosciturus modus curatiuus egritudinū erit qd ignorans eas qles qte rque sint: qsi dicat nullatenus Loca quoq; egritudinū cas r accidētia ppria r modos: vtz. s. ex se pprie: vel ex vicinitate seu colligātia accidant: que oia scdm Hal. in cura egritudinū mēbroz sunt necesario pzenoscēda. Sciendū ergo qd epatis accidunt egritudines in se: r ex colligātia r vicinitate. In se qd ē r in ei suba carnosas simplices triplicis gnis. s. mala pplexio: mala cōpō r solutio cōtinui. Et pposita ex oibus puta āpa: accidit quoq; in suis poris r venis. Et pmo pdicte egritudines simplices r plurimū oppilatio: r suo ē pāniculo. s. solutio r rini: r plerūq; āpa seu vesica que cū scindit egredit aqua r currit in vetre. Ex colligātia vō r vicinitate ad pdicta pati pōt pdictas maxime in suis actōibus nocuentum. Ad quarū cognitionē certā r possibilē. inuocato xpi auxilio: qui solus itues cūcta reuelat: put pole ē arbitradus est: seu coniecturalr veniendū ex his. v3. nocumēto operatiōnū: dolore: exētibz: timore eius: dispōe toti corpōris: r mēbroz vicinōz ortoz ab eo ei9 colligatiōum sibi cōpatiētū: siti: r aly9 accidētibz notis r pparatis. v3. regimine circūstantis sibilis iuuātibz: r nocētibz: r p̄suetudine patiēdi: que exercitatis r abūdantibus intellectu sunt nota: r ifra specialr spiritu sancto ānuente dēclarata ponemus. Continet autem hec summa capla. xvi.

Capitulum primum est de generali modo curationis dispositionum epatis.

Capitulum secundum de cura male complexionis eius simplicis r composite. que sunt octo.

Cap. tertium de paruitate epatis: r cura eius.

Cap. quartum de cura oppilationum eius.

Cap. v. de p̄sione casu: r obuiatiōe sup ipz: r cura eius.

Cap. vi. de fixura r icisione epatis: r cura eius.

Cap. vii. de apostemate epatis r cura eius.

Capitulum octauum de apostemate meseraicarum r lacertozum ventris: r cura eius.

Cap. nonum de epatis inflammatione.

Cap. x. de dolore epatis: r est actio lesa.

Cap. xi. de dolore hipocundrioz.

Cap. xii. de debilitate epatis.

Cap. xiii. de caecia: r est qualitas mutata.

Cap. xiiii. de hidropisi.

Cap. xv. de egestionibus que sunt ab epate: seu fluxibz eius: r est exiens a corpore.

Cap. xvi. de icteritia citrina.

Capitulum primum de generali modo curationis dispositionum epatis.

Specificatis egritudinibus epatis p capla r distinctiones ad curā ipaz scdm generale modū veniendū est p̄ r scdm speciale deiceps. Ingt. enī

Hal. vltia r gñalia pcedūt specialia artificialr: r naturalr.

Talis autē modus generalis ex nā mēbri colligit p̄narrata: si. n. scdm. H. in cura nō solū qd p̄ter nām est: r rario sit remouēdū. imo ē qd nāle est suo simili p̄seruādum sicut in morbis singulis est facere maxime in cura p̄ncipaliū r virtutē īfluēte habētū: qd toti machina gubernat illō est aduertēdū: r qz r rariū illud rebz p̄seruātibus est plerūq; oppositū: r naturalibz inimicū. r vtrūq; simul o3 age re: ideoq; r rariū qd ad remotionē rei p̄ter naturā epati r̄tingētē approximādū est: sic modificandū est approximātūq; eligēdū: qz remouēdo illā naturalia nō offēdat sed p̄seruet: nocumētū. n. eoz extēibile est in venas alia p̄ncipia: r ē toti corpus. Per p̄seruationē autē eoz ad tēperamētū: r nām reducet qd est p̄ciosissima rēp̄ sanitas

desiderantibus viuere scdm naturam. vt ait Hal. Talis autē modus: seu modificatio r approximatio vt dictū est a nā mēbri ipius eligi: sicut ab egritudinibz variat: cōrariū curatiū. r qz nā epatis p̄sistit in hoc qd p̄ncipalis est aly9 p̄ncipalibz alligatū: in gbus virtus existēs r spiritus gaudēt aromaticis medicis r stipticis p̄fortant r cōseruātur nō debz eē puris r rariū: sed naturalr īfitas tales habēs in se. pprietates: r virtutes: vel aly9 habētibus tales artificialr mixtū. Ingt. n. H. Tale meli' ē si idē farmacū simul stipticū sit: r aromaticū. īfitas. n. virtutes hīs melius operabi' ēt si aperitiū sit in oppilatiōibz eius datū illius mixtione nō careat: taliq; p̄fortet: a resolūtiōe ipoz p̄hibeat: r nō noceat oppilādo. Nec p̄pterea o3 eē excedētis virtutis: vel q̄litas: r maxime cū virt' ipius r spūs fundata in suba tenere p̄solidatiōis: ac calide r hūide cōplexionis existat: que frigido supfluo p̄gelat r idurat virtus: spūs: r calor extinguit calido excedētē resoluit r hūido aquoso relaxat stiptico superfluo in suis venis r poris: ac p̄nico oppilat: quare supflua in gñatiōe sanguis necessario īfurgētia a sanguine nō sequēstrant: que oia multa sequunt incōmoda: que dicent sanguinis alimēti exit' obstruunt: qd est valde malū r arefactiōis cā. Proinde gal. ait a p̄ros eē eos qui scdm epas exitus alimēti nō solū in sanis: sed ēt in egris est securissimū. Itē lapsus faciēte dis soluit: o3 ergo eē approximādū ipi sūt egritudinis p̄ntis tēperatiū: seu excedēs modicū: r si nō sit illis in neruis p̄portionatū in q̄titate multa frequēti: multisq; partibus r per oēm modū approximātū ei saltē p̄portionabilr effēctine: debetq; eē aperitiū r absteritiū: qd qz acuit sanguines: generatq; hūores diuersos: r inēq; les: vt est aqua radici' o3 vt cū vederis eā duob' vel trib' diebz p̄nter naturā soluas cū aliquo lenitio r alteratiōe: vt sunt romana rindi: cassia: r māna: r cū sit in p̄fundo positū nō o3 eē sub stātie pichimeris: s3 leptomeris vt ante v̄tutis ei' resolūtiōē ad eū pueniat: r ne sua vehemētē subtilitate: r virtute subito de epate trāsfundat ad vltiora mēbra: misceatur ei aliqd rasanū: vel scmīs ei' qd trahēdo ipm ad stōm i medio. s. epate remanet diu: r ne ipediā in via sit hora inanitionis stō: vel p̄plete digōis ei' ablatū: r ifra de curā splenis dicit ad plēnū de facile r difficile trāseūtibz spūs sancti grā sim ibutus. Etia' euz sit a sima ītestinis r stō associatū vicinū: r alligatū venis: r poris r cirbo renibz r vus v̄vine: ac venis supioribz basilice. s. r cephalice tēdētē ad caput r nares mā: si q̄ educēda de ipo fuerit euacuatiū: qd cūq; o3 eē tale qd p̄ illas r vicinas p̄tes expellat: nā. n. quā iussit byppo. medicū in oibus scmp seg. p. p̄ pin q̄ r latiora scmp expellit: r per longin q̄ n̄q; qz p̄ poros in sudore mām vtriusq; partis expurgat: quāq; mām vni' partis in aliā dēriādō expellit: sicut restat: Dyp̄pocū dicit. Urina mltā noctu facta modicū secessum signifi cat: r eē d̄uerso. Etia' cū dyafragma attingat frigidū ei ap̄ proximādū exteri' a falsis secedat costis: ne idurādō illō ad spūs difficultatē adducat: o3 quoq; eē nō solū virtute elemētaria r rario oppositū: s3 ēt pprietate: vel saltē morbo a p̄plone r rariū. a p̄ptate vō pueniēs morbo. sic. n. supra d̄ medicinis egritudinū cordis recolim' fore dictū

Stude ergo eligere medicamē qd cōueniat epati a p̄prietate r p̄plone in cōditionibz dictis: r rariet' aut egritudinē a p̄plone r cōditionibz dictis: r rariet' aut egritudinē a p̄plone: vt est absinthiū: r eupatoriū in flegmone scilicet r oppilatiōe ei'. put. H. edocuit: r sicut r̄tingit repiri i coriā droxū: p̄plexio cū p̄prietate est in p̄hibēdo fumos r va pores a capite: q̄re cōmedāt ipm in dolore capitis calido pulsatiuo: vbi vō nō cōuenit: vt in solatro: qd p̄prietatem bz resolūdi āpa: cerebri. Et qz frigidū nā r stupefactiū resolutionē vetat: r i scorpione frido q̄ sua p̄prietate lapi-

des renuz cōminuit ⁊ resoluūt: certe pzeeligendum est qđ
 a ppietate contra operat̃ morbo ei qđ ptra agit a cōple
 xione. andagoga ergo in cura fe. flegmatice pzeligenda est
 ylopo. Et oleū de scorpionib⁹ in lapide renū pzeligendum
 est oleo de piperib⁹: qđ est. qz ppietas est potentior ⁊ effi
 caciōr pplexione ac generalior in opatione: ita vt pueniat
 operationi illius. At qz ppietas respicere pōt egritudinē
 ⁊ membz: cui⁹ est: sed pplexio in medicis curatiuis egrit
 tudinem respicit: ⁊ non membrum: etiam operatio a pro
 ppietate est appropriatio: ⁊ magis articulata dispositioni
 cui puenit qđ opatio a pplexiōe. ¶ Prīmū p3. qz pplexiōi
 que ptrariat̃ ppietati pōt meli⁹ obuiari qđ ppietati cō
 trariāt̃ pplexioni: vt p3 infra est efficiaciōr i operatōe. quia
 aer frigidus q̃tūcūqz pplexione virtute solis ⁊ stellaz cor
 poza nostra resoluūt: vt ait Abo. ⁊ magnes cū sit frida tra
 bit ferruz a ppietate nō obstatē friditate sua. Est quoqz
 generalior cuz respiciat mēbz ⁊ egritudinē in oī dispōne
 sua: vt pinde ei⁹ operatio sit certior: ⁊ ab errore remotior
 pplexio vō respiciat ipm in altera tñ vt infra de medicis
 licturaz xpo dūce dicit. ¶ Scđm est manifestū. qz en
 diuina respiciat iflatōez ep̃is vt epar: lactuca iflatōne ei⁹: nō
 vt ep̃is: s; vt iflāmationē. Sed tertiu⁹ ēt liquet. qz pplexio
 operat̃ idē in plurib⁹ differētib⁹ specie ⁊ nūcro: s; ppietas
 idē operat̃ in oib⁹ vel plurib⁹ differētib⁹ numero sub vna
 specie p̃tētis: vnde operatio a ppietate a tota specie dicta
 ē: seu forma specifica: vt ait Auer. ¶ Prīmū quoqz p3. qz
 cōplexioni ptrariāt̃ ppietati obuiari pōt miscēdo ei cō
 trariū: sic endiuie albe i epatis algore miscem⁹ mel: qđ cō
 trariāt̃ sine frigiditate. Et in oppilatiōe ei⁹ eligim⁹ endiuia
 rubeā. vt docet Abo. S; ppietati sic nō pōt obuiari cuz
 nō sit illi ptrariū in operatiōe ipsi⁹: nō. n. sic apte iuenitur
 q̃ solatri a ppietate operatiōe impedit. sic q̃ eius frigi
 ditatē a pplexione alteret: seu remittat: eo q̃ multo plura
 sunt q̃ pplexioni ptrariāt̃: q̃ que ppietati saltē cognita
 quo ad nos: ⁊ dato q̃ iueniant: vt est i napello: cui⁹ ppiet
 tati sola obuiatōe iterficiēt̃ nā associant̃ ptrariū. s; mūrē
 in eo inuētum: ⁊ alysvenenosis alia tiriacalia generalia: ⁊
 spālia p̃recauit: ⁊ hoc: qz nihil fecit ei⁹ ptrariū nō oppositū
 vt Abo. dicit. sicut iuxta fabā barbā irecinā p̃recauit natu
 re ipsi⁹ ptrariā: ⁊ lino cuscūtā: nō tñ ē sic mutabile ⁊ varia
 bile per gradus ⁊ māsīōes: sicut alterās pplexionē: quare
 nō sit apte obuiari pōt: vt igr̃ electio talīū ptrarioz curā
 tiū ⁊ p̃seruatiū. simul ⁊ cōfortatiū a nā p̃dictas cōditōes
 habētū: ac p̃p̃ioz: q̃b⁹ in cura dispositionū epatis idige
 mus tibi sit facilis anponem⁹ archā eoz: de q̃b⁹ eligere va
 leas q̃ sunt tue itētōi p̃formes. ¶ Sciendū est ergo q̃ re
 rum pueniētū epati: ⁊ dispōnibus ei⁹: qđā sunt simplices
 ⁊ quedā cōposite. ⁊ simpliciū quedā sūt cōueniētes a com
 plexione: quedā a ppietate: quedā vtroqz mō cōferunt.
 A cōplexiōe aut̃ quedā sunt: que in tēperamēto ipm p̃fer
 uāt: vt ad illud reducūt: ⁊ subam vniūt: ⁊ hāz quedā sūt
 calide: qđā frigide: qđā sicce: qđā hūide: ⁊ quedā tēperate
 Calide sunt elub: acor⁹: cingī. isop⁹ hūida bibita ⁊ linita:
 costū: gallia: amomū: crocus: cinamomū: cassia lignea: sū
 micates sgnātī: myrta: aranabū: nasturciū: apium: mastix:
 ameos: cipuz: foliū oziganū: spica: yloaloes: gar. mumia. ⁊
 silia. Frigide vō sunt sandal. spodiū: viole: nenufar. cāpbo
 ra: aq̃ ozdei: acetū: yngula cabalina: rose: ⁊ aq̃ eaz: solatru
 ⁊ Politricū: coriadrū p̃p̃ie adiātos: aq̃ lactis p̃p̃ie capze:
 ⁊ lac acetosus: granata acetosa ⁊ muca: p̃uma acria: ⁊ cete
 ri fruct⁹ fridi i spidi. Si vō sint stiptici: sint pauci: ⁊ post ei
 bū sumpti: ne vestigiū oppilatiōis dimittāt: semina cōia: ⁊
 seia fridoz acetosa: ⁊ aq̃ ozdei: acetū ex yngula cabalina.
 sicce ⁊ hūide colligūt ex his. Tēpate sūt que. ⁊ p̃pe albu
 fac: ⁊ cuscūta ⁊ lacca. A p̃p̃etate p̃ueniētes: s; q̃ s; cibi ⁊ me
 dicie: vt ē endiuia: ytraqz cicorea: ⁊ epatica: ⁊ spiacbia: bate

cha: melon idus: citrili: cucumeres: lactuca: portulaca: ⁊
 p̃p̃ie muca. ⁊ absinthiū: ⁊ cupatoriu scđm. S. Et que sunt
 cibi absolute. vt epata animalū: boni chimi: ⁊ p̃p̃ie epar
 adbib. carnes limaciaz: ⁊ ericy: perdicū: turtuz: galinarū:
 pisciū petrinoz: ⁊ sic⁹: auelane: fistici: amigdale: fruct⁹ ser
 bin: vna passa: ⁊ pot⁹ vini odoriferi subtilis: ⁊ dulcia subaz
 ei⁹ ipinguātia: que si sint grosse sube oppilāt: si subtilis in
 flāmant̃ facile nisi cū subtilib⁹ ⁊ accidis misceant̃: ⁊ bre
 uiter oīa boni chimi nō grossa nec viscosa cibaria: Utroqz
 mō pueniūt vtraqz: ⁊ que ipz mūdificāt. ⁊ ab eo mās eua
 ciāt ⁊ purgāt: quaz qđā sunt eūantes mās gibi: qđā sime
 ei⁹: ⁊ qđā vtriusqz: sibi vt ē flomia basilice dextre. ⁊ puo
 catio fluxus sanguis ex narib⁹: ⁊ vzinā puocātia: quozum
 qđā sunt calida: qđā frida: qđā tēperata. Tēperata sūt ca
 pil. veneris: sgnātū. ifusio sisami: dcoctio. v. radicū cōinz:
 ⁊ semē ipaz femugrecū: ⁊ aq̃ altee: ⁊ similia. qđāz calide ⁊
 fortiores: vt dauc⁹: acor⁹: ameos: spica: croc⁹: vrtica: cāepi
 theos: albasce: aristologia: ⁊ silia: qđā fortissime: vt cant
 rides rubea. melstameis: ⁊ silia. Frigida sunt semia cōia
 ⁊ fruct⁹ eoz barbā: ⁊ silia. ¶ Purgatiū vō mās sime: q̃
 dā sunt purgātes p vomitū: ⁊ itestina: ⁊ hoz: qđā purgāt
 colerā: vt tamaridi: reubar. aloes rectificat⁹: mirōb. citri
 ni: dyagridiū in robustis cozporib⁹ ad soluēdū duris. Est
 eni de furiose soluētib⁹. q̃re rectificatiōe idiget. Quedam
 flegma: vt agaricū: qđā meliaz: vt epithimū: mirōb. nigri
 indi: qđā hūores adustos: vt aq̃ lactis: qđā vtrosqz: vt sce
 ne: qđā aq̃ citrinā: vt ciclamē: ⁊ ireos serapinū: cufozbiuz
 cucumer asinin⁹: laurcola: ascebrā: nocēt tñ ep̃i: q̃re oz re
 ctificare: q̃ educūt mām vtriusqz ei⁹ partis sunt sudorem
 puocātia q̃ dicta sūt supra i cura apatū cerebri. Cōposite
 sūt: q̃ ex his pponunt̃: ⁊ in nro antidotario dicta sūt: ⁊ ab
 alyz sumpta ifra spūs sancti grā ponem⁹. Notq̃ tñ q̃ p̃di
 ctioz oīum qđā sūt q̃ p̃ferūt ei⁹ discrasiaz: qđāz ipi⁹ oppila
 tionib⁹: qđā ictericie: qđā cacexie: ⁊ hidropisi: qđā p̃cussio
 nib⁹: ⁊ vulnerib⁹ ei⁹: qđā apati: qđā iflatiōi: qđā dolorib⁹
 ei⁹: qđā debilitati: ⁊ qđā fluxib⁹: q̃ ab eo p̃cedūt. quoz sit
 mā sigillatiz ponem⁹ i caplis p̃p̃uz: q̃b⁹ ifra dicit̃ de eis
 Et ex his sunt q̃ cū stipticitate temperata p̃fortāt: ⁊ matu
 rāt: vt croc⁹ ⁊ darisaba. Et ex his sūt q̃ exiccādo mūdifi
 cāt vit⁹ malū: ⁊ p̃uānt̃ putrefactiōi: ⁊ expellūt eām corū
 p̃tē. ⁊ resistunt medicis mortiferis: ⁊ veneno: vt cinamo
 mū: ⁊ cassia: q̃ sūt fortiores i his oib⁹ aromaticis: ⁊ vt ē spi
 ca: ⁊ alia: ⁊ vinū ēt odorifer⁹ ⁊ ita p̃ putrefactōi. Et qđā vni
 p̃ferūt: s; alteri dispōni nocēt: ⁊ p̃p̃e vbi sūt dispōnes ei⁹ p̃
 rie: vñ. S. ait. Itaqz difficillimū ē iuēire qđ mltū p̃sit. ob
 sit at̃ nihil: ⁊ qđā dispōni cōferūt. ep̃i vō nocēt: ⁊ cōuēto
 q̃ doctrine simpliciuz relinq̃nt̃ pp breuitatē. Mirabile
 at̃ ē q̃ p̃p̃etas a p̃plone i aliqb⁹: vt p̃distinctis discrepet:
 cū semp̃ ei debeat cōuenire: cōplo. n. dispōit ad p̃p̃ietatē
 semp̃. vt ponit Abo. Et ea corrupta nō remanet p̃p̃ietas:
 q̃re discrepare nō debēt: saltē i opatiōe. ¶ S; sed; Baliz
 plima q̃ simpliciū vident̃ ad sensum: cōposite sūt s; vtutē
 itaqz ex tali cōpōne acgrif alia cōplo: quā sequit̃ p̃p̃etas
 diuersa a p̃ma cōplone: a q̃ p̃ncipalr̃ depēdet actio sic i p̃
 distinctis. s. solatro ⁊ scorpiōe ē videre. In p̃ma. n. eaz suba
 dñatur friditas stupefactiua. i scđa vō suba sup̃ficiali pau
 ca caliditas quā segtur caliditas resolutiua que in opera
 tione resoluēdi conueniūt semper.

¶ Cap. u. d. cura male cōplonis ep̃is simplicis ⁊ cōposite.
 Mala cōplo ep̃is ē discrasia q̃ litatū q̃ tuoz. p̃maruz
 m eltoz ei⁹ cōis existēs ei: ⁊ alyz cōsilib⁹ i q̃tū cōsi
 millia sūt: h; at̃ suas diffōes: ⁊ subdiuisiōes: vt ait.
 S. aut̃ om̃mixta: ⁊ hoc plimū ē. ⁊ vnaqz ē q̃druplex ⁊ ē aut
 pura: aut ipura: ⁊ ē plimū: ⁊ q̃lz aut diuersa: aut eq̃l ⁊ ē ra
 ro. Et cā ei⁹ ē duplex iterior ⁊ exterior: ⁊ exterior ē vna vñ
 plures ex p̃catarticeis cāis supra i mala p̃plone stōi dictis.

De egritudinibus

interior aut est propria aut ex comunitate propria est male
qualitatis humoris generati in eo: mala pro solo vel aqua. Ex comu-
tate est mala pro cordis: stodi cerebri et toti corporis: ut fe-
bris non potest dici epar: varian aut ille casus: et specificant
et varietate specierum eius: simul: nam quibus ipse propria habet casus
propria signa: et propria curas. Si sit mala pro episcopo calida: et sit
pura et diuersa apparebit vna: vel plures ex peccatis casibus
supra in mala pro stodi dicitis absque significatiōe aliqua
antecedentiū causarum iteriorum: et tristatōis sensu: et nocumē-
to generatiōis sanguinis et humorum. Et eius signa centialia sunt quili-
tas mutata ad tactum: et ad visum: puta calor in totum corpus: ex-
tremus: et maxie in hipocidrio dextro pceptus: si nihil aliud con-
tradicit. Et cum augetur: ut non solum tristat: sed vniuersas ledat
actōes et passiones sit febrilis et color citrinus: et actio leua: quae sit
magna: appetit cibi vel fames nulla vel modica: quae
egestio modica et sicca. desiderium frigidum: quo inuatur et leditur
drio multiplicatio colere in sanguis generatiōe: et ex fridibus ei
bis: ut et augetur humoris adusti: quibus sanguis paucus fit: et
nunc horribiliter quae membra ex eo non nutriuntur sed sunt macilenta
ut sicut in mala pro calida dicitur et retentio debilis et ex-
pulsio fortis: quae multiplicat vna: et fit tincta: coecurritque
cum circūstātibus et consuetudine istamādi. Cura ma-
le pro calida eius est tres res. quae vna est casus exterioris: et
peccatice reotio. scda est alteratio discretas. tertia est accen-
tium correctio. Prima proplet ab eis abstinentia et pmuta-
tio: vbi obediatur: vbi vero non: abstinere ab eorum iterperantia: vbi
vero neutrum pole sit: cura est nulla. Ingt. n. Hyp. i. afforissimis
Opz at non solum se pbere quae os faciēte: sed et egoratē. Et Sal-
No est pole vlla dispositione curare finaliter: adhuc manēte
eā faciēte casus. Scda replet administratio fridorum cibo-
rum potuum et medicinarum hntium temperamētum passiuarum sim-
plicium: predictorum et positorum: ex eis aggregatiū in se ditiōes
predictas et peccates: quae tna iterest ut eligas: put exigit dis-
pos: et appropimes iteri: cum modo ordinate icipiēdo a leuio-
bus et simplicibus: et gradatiz: vbi non sufficiat ad fortiora et
posita tēdas: et maxie: vbi membra vicini: et peccie stodi dispo-
te iuitat. Si ergo stognac non toleret frida ex cibis et poti-
bus: et medicis os ut eis calida: et pro illi admisceas: et calis
actu illis vtaris. Sitque illoz caliditas talis: ut non extēdat
ad epar. Si dabis quocumque calida pro illud sint grosse sube-
re vniū leue: paucē stipticitatis: vel appropimabis iteri
calida stodi: et epari frida: vel dabis modo calida pro stodi modo
fra pro epar. Tertia replet: quae infra dicentur de cura fe. de
bilitatis episcopi et nocumēti: et actionū eius ad ea ergo peccas
Si vero fuerit mala proplexio episcopi frida pura: et simplex: casus:
signa: et cura eodratario itelligas supradictis. Ingt. n. S.
vniū drio palid itelligit. Sed si sit hūida: pura simplex: sed
sit raro: tu quae meby generatiū humorum: cuius discretas sit hūo-
rem non habeat: gnat statim ex cibis et potibus cotidie peccas
sumptis: tu quae hūidū nāliter: et pncipiū existēs venarum con-
fluētia habet humorum pgenitorum cōtētoz in eis. Lā eius erit vna vel
plures ex peccatis casibus hūectatibus supra in mala pro calida
hūida stodi dicitis. Et eius signa sunt albedo coloris inflatio fa-
cie: et oculozum mollities carnis: et laxitas corporis: quae cordis
siccitas non resistit: paucitas sitis: et fastidium attractō et retē-
tio debilis: quae ergo mollis et aquositas in sanguis generatiōe
quae vniū membris: vna est multa spissa: nisi aliud dicitur drio
cum circūstātibus et consuetudine hūefiēdi. Cura male
complōnis fride hūide: eius sicut est tres. pma aufert casus. scda
introducitur dria ipsi discretas. tertia cor: igit accidētia. Pna
cum notis. scda cum administratōe repp exicā. iū proplet hntium
tēperie actiuarum: vel declinātium ad caliditatem paruper gna-
lium: quae supra de cura male pro calida hūide stodi habuisti et
spaliū propriarum: quae tibi hic supra narrauim: nec non cum ali-
quibus eūantibus humoris pgeneratiū vel gmandū. deiceps debi-
libus tū ne suo excessu ad rarefactionem pducāt. Tertia
replet quae corporis habitū pfortat exicādo: ut est sticados

myrr: ramomilla: glās: myrra: galia: riloak: lupne: cordu
meni: olca ipozū: folia pomi citrini: sandaraca sglā: et silia
Si aut mala pro episcopo sicca fuerit pura et simplex: casus:
signa et cura erūt illis dria: et eis quibus cura fieri habet ex dicitis
hic supra in cura male pro calida stodi sicca colligere poteris
Si ergo sit mixta mixte erūt casus predictae signa et cura
dntes tū fm diuersitate mixtionis quae est quadruplex: quaz
cognitiōes ex simpliciū cognitiōe pmissae sunt supra hic et
in cura malitie pro calida stodi comixte habuisti. Et si qdem
sit mala pro episcopo impura siue simplex: siue comixta sicut
predictis habet casus et signa et cura: ad dit tū casus iteriore humoris
et signa eius: et euatiōe ipsi: cuius euatiōe: si recess fuerit. nec
ipsa mala pro cessat. Si vero ipsa fuerit p euatiōe dige-
stioe pmissa. si expedit alterabis cum drys ex predictis ele-
ctis put disponi cōuenit scdz cōditiōes predictas. Syru-
pus de endiua ad episcopo calefactionem et debilitatem mirabil:
R. endiue vtriusque: an. M. i. feminuz cōium recētū. 3. y.
aceti albi. 3. y. cūccari tabarçet: lib. i. et syrupent cū aqua oz
dei: et aromaticentur cum sandal. vtriusque: et spody: an. 3. i.
Itē syrupus de epatica ad idē. R. epaticae. M. i. lēticulaz
aq. M. i. floz cucurbite: viola: rosaz: an. 3. i. cimaz: squi-
nari. 3. i. cūccari tabarçet: lib. i. irroret cū succi granatoruz
3. iij. et aromaticet cū sandali: et spody: an. 3. i.
Itē syrupus de nenufare efficacissimus et vliis. R. floz nenu-
faris. 3. y. vngule cabalic: aq. tice: psily itegri acetose: an. 3. i.
seuz cōiuz. 3. y. seuz fridoz. 3. 5. radii. feniculi. 3. i. buliāt
i aq. orde: et addat cūccari: lib. i. aceti albi: et succi granato-
ri: an. 3. y. et aromaticet ut supra. et addat pap. spice. ne fri-
giditate oppilationem iducat. Alii syrupus. R. succi endi-
ue al. succi solatri: succi cucurbite: an. li. i. succi granatoz
mucoz lib. 5. cūccari lib. i. et aromatica: ut supra da. 3. y. cū
aq. rostri porcini. et vno trocis. de cāphora. Dracassia
stulatu educēs colas: et refrigeras. R. mell. cassie. lib.
y. penidiay. 3. iij. succi violaz. 3. iij. cadi. ros. 3. iij. tamari.
3. iij. syrupi viol. 3. 5. fiat cū decoctōe herbarum fraz: et qtuoz
se. vinaliū: et prunoz qd sufficē: et reubar. 3. i. et q addit mā-
ne. 3. iij. Idē opat ellz opaxunis siue opagri. Ma-
ran ad calefactōes episcopi: et ppe iter agētibz dicit q epithi-
ta et cerora nō valēt expectare. R. vtriusque sanda. spo. an. 3. i.
q. rti: folioz rosa. et folioz nenufar. an. 3. 5. cāphoze. 3. y. se-
froz qtuoz: an. 3. y. pluericet: et ficia cū cera al. et malaxē
cū ace. et olo ro. bñ. et adde floz absin. 3. y. et extēdat supra
epar applicet: et serat iter agēdo. Epithia ad episcopo supcale-
ferū. R. vtriusque sanda. spo. an. 3. iij. rosarū. 3. i. farie orde:
pugillū. i. capitū viol. lēticulaz aq. an. 3. y. succi endiue opu-
rari. 3. y. sumitatu sgnā. 3. i. ace. 3. i. oli ro. 3. y. aq. ro. al. lib. i.
Tepida siat: et itictis pecys successiue applicet sup ebo-
ra meridiana. Aliud maran. R. succi grana. mucoz
aceti leuis: et aq. ro. an. li. 5. ifudat peccie: et supponat. Itē
alid. R. succi sola. vel cucurbite: lib. y. ace. 3. iij. calefiat sua-
uiter: et ifudat peccie: et supponat: valz paupibz: quibus succo
paucō aceto: vel succo rostri porcini: vel succo lupuli: vel plāta
gis: vel spuiue cicur. cū paucō aceto idē opat. Trocisci
hyp. R. se. citru. melois: vtriusque cucur. an. 3. i. se. lactuca.
scariolaz: portul. papateris al. lig. an. 3. vj. spody: san. ru.
an. 3. i. spice: grana. v. ofice cū mucila. psily: et fiat troci. 3. i.
dabis. i. cū aq. lactis capni: vel secaniabi māc ieiuno stodi: vel
cū aq. oz. Syrupus ex nra iuetōe dōes egritudi. episcopo calas
valēs et potēter ad se. oēs et erbicas audaciā fell: et cole ex-
tiquit et releuat ifirmū ab ictericia si xps voluerit. R. ber.
froz bora. cicoree: scariole: portulac. psily q. q. stati i aq. fra
epice: an. 3. i. plāta. pipinelle: spuiue: solatri: nenufa. an. m.
5. succi epice: succi cicoree: succi scariole sil. et domestice: sic.
spuiue: succi apy opuratori: an. 3. iij. spody: sandali: seim
cōiuz mūdator: an. 3. iij. cāphoze. 3. i. 5. aceti. 3. iij. vio. ro.
an. 3. 5. lēticulaz aq. 3. i. cūcca. lib. y. succi granatoz. 3. iij. et

fiat siripus. dōsis est. ʒ. ij. in auroza eius frigida si nō sit op
 pilatio vel senectus febricitantibus solū de mane. si ex pu
 ra colera patienti ʒ modicū ante accessione febris. Si vo
 lueris eam phibere vel abreuiare ʒ in fine peroxissimi po
 tus. ʒ. ij. cū aqua frigida extinguit tertiana duplicē ʒ cau
 sonē si xps aīuat. Auer. dixit nenufar ʒ sirup^o ei^o ac vsus
 eius fm oēm administratōis modūz eripit colicos a febre.
 Alias querat infra de cura icteritice citrine.

Capitulum tertium de paruitate epatis.

Egritudinibus cōpōnalibus ep̄is qd dici opoz
 teat siue in figura siue in q̄ntitate siue in suis sit
 bus existant supra de egritudinē stōi in q̄ntitate ha
 buisti. illuc ergo recurre. Et scd̄z modū illū hic euz pp̄ys
 ep̄ati opare: q̄ ex dicitis ʒ dicēdis intelligere te oportet.

Capitulum quartum de oppilatione epatis.

Oppilatio epatis est morbus in v̄ys eius phibens
 transitū eius ex hūo:ib^o bonis ʒ supfluis qd per
 ipm trāsire nālīter cōsuevit. Est aut duplex. qdaz

in venis: ʒ quedā i poris eius. ʒ ytraq̄ est duplex. Que. n.
 in venis ē aut est in paruis aut i magnis. In magnis vt q̄
 accidit in porta ʒ in ramis eius grossis ʒ est plimū: ʒ in kili
 ʒ est rara. In paruis vō vt in ramis eaz subtilibus ʒ p̄p̄e
 in capitis sibi iuicē occurrētib^o ʒ infra ep̄at. ʒ hoc
 est frēq̄ntius pp̄ eaz stricturā ʒ lutosam ei^o subas nō pp̄
 m̄e delictū sic in splene uenit vt. S. distinxit. Et sequit^r
 plerūq̄ eā flux^o p̄mo vētris ʒ postea ep̄is. Que aut i poris
 p̄tingit duplex est: aut. n. est in poris excreatōis supfluita
 tum ʒ est plimū ʒ seq̄t eaz p̄mo citrina icteritia vel nigra
 crispilla vel cācer: aut est in poris sube ei^o per quos trāsit
 de p̄te in p̄te ip̄i nutrimentū sanguis: ʒ hoc est rari^o. ʒ seq̄t^r
 eam grossicies sube cū duritie ʒ extenuatio cor:poris toti^o
 qd est cōe signū oīus. ʒ p̄t eā q̄z egritudo alia ʒ comitari
 cū oppilatio ep̄is mater sit egritudinū oīum. Et vnaq̄q̄
 aut est antiq̄ta: aut noua aut simplex aut ʒposita. ¶ Lā ʒ
 modus eaz ei^o fm. S. est triplex. aut. n. est coartatoria cor
 poris: puta hūoz grossus mult^o ʒ viscosus coartat^r in eis: ʒ
 ei^o cā est malitia regim̄is ʒ debilitas digōnis tibi nota su
 per^o: aut icorpea puta res grosse sube vt aq̄ turbida lacu
 nalis ʒ stagni ʒ dulcis assūpta ʒ killus grossus ʒ viscosus ʒ
 est frēq̄nt^o enemiēs. Aut est attenuatoria q̄ ē duplex: icteri
 oz aut exterior. Interior ē est duplex: disponēs ʒ pficiēs
 disponēs est: qz sit nālīter creatū angustū in exitibus suis
 ex quo secuta est fortitudo attractiue ʒ debilitas expuls
 ue. Et pficiēs est ʒpressio ap̄atis adiacētis partib^o: ʒ mala
 ʒpressio ex re supra male q̄litate fr̄e: aut aq̄ frigoris vebe
 mētis. ʒ sicce p̄tice. seu stiprice aggregantis p̄tes viāz vt
 aq̄ alumiose seu grosse: ʒ p̄p̄e post exercitiū ʒ balneū calz
 luti sigillati armeni gipsi ʒ alioz sitūū q̄ in corrupto appe
 titu assūmī ʒ succuerūt vt supra in egritudib^o stōi habuisti.
 Exterior est ʒstrictio uehemēs casus ʒ p̄cussio supra ip̄s ʒ
 est frēq̄nter ʒtigēs. Aut cā est carnosa: vt pustule i lateri
 bus ʒ p̄teribus viāz seu bothoz caro cicatricis addita seu
 veruca nata: q̄ tñ nō ē ḡnal^o in oib^o v̄ys: s̄z in aliq̄ poti^o cō
 tingēs ʒ raro. ¶ Signa oppilatōis ep̄is in q̄ntū h^o sūt mu
 tata q̄litas. puta quo ad visū color citrin^o vel palid^o in to
 to corpe diffusus: qm̄ s̄gnis cū totalitate sua pp̄ stricturā
 viāz ad cutis superficie nō accedit. s̄z subtile ei^o poti^o aquo
 sitate vel colā mixtū trabētib^o mēbris exinanitis: vt do
 nec cesset op̄ilatio iuuat actio lesa. qz grauitas i hypocun
 drio dextro circūscripta vlt in toto: q̄ seq̄t p̄lectorā tū pp̄
 m̄am oppilatē tū pp̄ ex oppilatōe retentā ʒ impedimētum
 anhelit^o in motu ʒ p̄p̄e i ascensu pp̄ frenō iseri^o tractionē
 ʒ ʒpressionē vel lacertū. Et l̄z in his cōicet ap̄ati duro: tñ
 bec in ap̄ate duro existūt maiora: ʒ plimū absq̄ se. qm̄ tal
 oppilatio hūozib^o retētis: ʒ supfluitatib^o euentationē q̄ p
 venāz ʒ arteriāz ozificia poris occurrētia fieri h̄z nō v̄e

tat exiens ē a corpore: qz flux^o v̄tris ex m̄e grosse regur
 gitatōe oppilatōe sibi trāsitiū phibēte ʒ v̄rine mltitudo: ʒ
 subtilitas pp̄ subtile aqueū multiplicatū ex idigōne pene
 trās si aliud. s. ep̄is. ʒ totius ariditas cor:poris nō obsistat.

¶ S̄z signū distinctiuū iter oppilationē venāz ʒ poroz
 eius est: qz oppilationē venāz p̄dca signa sequunt^r a p̄nci
 pio: ʒ cor:poris ʒsumptio: s̄z in oppilatōe poroz ei^o illa nō sūt
 a p̄ncipio: imo multitudo sanguis: q̄ ad nutrimentū ei^o nō
 accessit appet in venis si oppilatio fuerit i poris sube ei^o: ʒ
 trāsitus nutrimenti ʒ color rube^o in cute. ¶ Si vō fuerit i
 poris excreatōis supfluitatū appebit in sanguie multipli
 catio colere seu m̄le cū colore citrino vel nigro in cute. et
 hoc est signū distinctiuū iter oppilationē poroz. In p̄cessu
 at debilitato ep̄e nō nutrito appet in venis ip̄i dimiuitio:
 ʒ p̄p̄is i toto corpe ʒsumptio ʒ ariditas: ʒ si qd ē nocumētū
 extēdat ad venas p̄dca seq̄nt signa. ¶ Signū vō distincti
 uū iter oppilationē venāz magnāz ʒ puāz ē: qz p̄dca signa i
 oppilomb^o magnāz sūt fortiora: i puāz vō debiliora. S̄z
 signū distinctiuū iter oppilationē vene porte ramoz ei^o ʒ ve
 ne kil^o est: qz oppilationē vene porte seq̄t flux^o kilolus nisi sit
 pp̄ debilitatē attractiue ip̄i: ʒ signa distinctia infra p̄oem^o ki
 lo nequeute penetrare ad ep̄: siue pp̄ oppilationē antē mese
 raicāz q̄ man^o ep̄is sūt gb^o trahit. Exite. n. oppilationē i
 porta ʒ ramis ei^o vel meseraicis tor^o chil^o nō p̄t recipi nec
 p̄prehēdi fea. et ramis ei^o vt v̄tute sube carnosē ep̄is uer
 tat in s̄guinē ʒ hūozes: qz redit ad itestia nulla alteratōe
 appente i eo ʒ cito egredif: si oppilo p̄cedat in meseraicis
 vel paucā ʒ tardi^o egredif: si oppilatio sit i porta ʒ ramis
 ei^o ʒ sensus tact^o nec grossicie nec duricie ʒphēdit i hypo
 cūdrio dextro. Oppilonē at chil^o ʒ ramoz ei^o seq̄t fluxus
 vētris s̄gnis ʒ hūoz iā ḡnatoz in ep̄e ʒ ei^o s̄ma nō potē
 tiū penetrare ad mēbra oppilōne chil^o trāsitiū phibēte ad
 toti^o ambitū ʒ p̄p̄e q̄ntū ad p̄te eoz grossā: qz regurgitant
 ad portā: ʒ deū p̄ meseraicis ad itestia. Et v̄rie subtil mlti
 tudo ʒ tictura pp̄ debilitatē digōnis mltiplicātis aquosif
 tatē: ʒ pp̄ trāsitiū subtil^o p̄tis sanguis ʒ aquosifatis mēbris
 trabētib^o inanitis. Grossicies quoq̄: ʒ duricies hypocun
 dry dextri sensui ē māifesta. Et si qd ē sit oppilatio ex cā
 coartatoria cor:poris sūt signa p̄lectorie p̄deis ḡnalib^o ad
 dita si mltitudo hūoz fuerit i cā. Vel signa cacochimie si
 grossicies ʒ viscositas ʒ regim̄ ʒ p̄cedēs cū malitia digōnis
 q̄ si mltip^o icet v̄tositate appebit grossicies: ʒ duricies au
 geri ʒ dimiui subito vlt i breui. si vō nō p̄mācbit d se semp
 eq̄l duricies ad qd inuabit regim̄is variatio debiti ʒ mix
 tio hūoz i egōnib^o vel v̄ria erit appens. ¶ Si vō icorpe
 rea sit passūptio alie ex extrisecis reb^o p̄narratis ʒ mēo
 ria ei^o. S̄z si cā ei^o fuerit attenuatoria interior ʒ disponēs
 signū ē diurnitas passiois a p̄ncipio ḡnatōis appens cū
 fortitudie retētē ʒ debilitate v̄tutis ep̄is: expulsue. S̄z si
 sit pficiēs signa erūt ap̄atis ep̄is q̄ dicunt vlt passūptio ali
 cui ex p̄narratis aggregātib^o ʒ cōstrigētib^o m̄as ei^o. si vō
 fuerit exterior ʒpmēs ē māifesta. ¶ Poroz si cā ei^o fuerit
 carnosa: puta pustula seu bothoz. signa appebūt ap̄atis et
 bothoz. Si at sit carnis addite seu v̄uce nate signū ē qz op
 pilatio nō ē v̄lis i oib^o v̄ys ep̄is. s̄z p̄tal^o aliq̄ sui via vlt po
 ro pp̄ qz oppilo nō erit mltā ʒ magna: ʒ p̄p̄is signa oppi
 latōis debilia: ʒ cū hoc erit puitas iuuanti ap̄itinoz appro
 ximatoz illi. ¶ Lura oppilo ep̄is: q̄ cū nālī dispōne antiq̄
 ta ē ʒ ad sclerosim reducta curā nō h̄z: vlt difficilē maxie si
 ʒposita ē. Que ē accūtal^o ʒ simplex ʒ noua ē curabil^o. In
 qz. n. S. qz nā est p̄e maxie: si nec efficiēs ʒ ʒseruās forte
 existat: q̄ accūtal^o ē nec firmatē cām accepit curabil^o ē. In
 e^o cura duplex ē itētio ḡnal^o ʒ sp̄alis. H̄nialis est tres rea. p̄
 ma est oppilatōis aptio. ʒsistit at i absistōe cāe. sic. n. fiēs
 ʒ factū in oppilatōe sūt sibi inuicē coherētes qz cessatē cā
 sil^o cessat fiēs ʒ factū. ¶ Scda est mēbz ʒfortatio ex co

De egritudinibus

Principaliter est ex egritudine debilitatum. **Tertia** e
accidentium correctio quorumlibet paroxysmaliter contin-
gentium i eo qd oppilatio mater est egritudinū oīum: quapp
est diligenter et sollicitē medicāda. **Spālis** in spāli triū
dictorum cōsideratione et auxilio: iuentione qbus p̄dicte
tres cōpleant itentiones. Et p̄mo in abscisiōe spālis cause
ipsius. Si ergo spālis cā ipsius sit coartatoria cura spālis
est qnq; res. p̄ma erit abscisio cāe. Cōplet autē cū admini-
stratione eūonis et particularis cāe: et pprie si fuerit in cā
multitudo pus cū flōmia de cōi si adsit repletio v̄lis: dei
de de basilica si remaneat p̄ricularis: et si p̄ricularis sola d̄
basilica tātū v̄tute tolerāte: et etate cōcedere: vel cūz p̄por-
tionali flōmie vt est emoroidas p̄clausas apire vel mulie-
ribus p̄ m̄ricez mēstrua p̄mouere vel qb̄ nihil horū pole
fuerit scarificare crura: qbus nō uenietib̄ ei cōi facien-
da erit cū exercitijs tēperatis: nō tolerātib̄ illa fricatōib̄
euaporatōib̄ farmacyz. et ieiunijs. sic. n. voluit. H. hec enī
eūant et deriuāt: vel cōplet cū purgatōe ex farmacyz pro-
p̄is p̄narratis in canone curatōis eī f̄z modū v̄lem: si i
cā fuerit hūoris grossicies et viscositas qb̄ p̄mittēda sunt
farmaca et riptica: vt est oximel simplex v̄l secaniabi sim-
plex vel p̄posit̄ cū radicib̄ et seibus vel oximel s̄glliticuz
et alie aperitiue medicie simplices et p̄posite q̄ dicent̄ ifra
xpi auxilio. **Et** est sciēdū qd simpliciū qdā sūt fr̄: qdāz
calide: et alie sūt equalitati vicine. Frigide sūt sic endiua
oztulana et cāpestris et tarasacō: et aq̄ plāragis cū folijs et
radicib̄ suis: et oīa puocatia cū ifrigidatōe: vt semina cōia.
et aliq̄ ex appropriatis et p̄fortatib̄ dictis supra: qb̄ v̄tedū
est in oppilatiōe cū calitate. Cale v̄o sunt diuretica fortia.
vt assa et castia petrosilinū aristo. ro. ru. tinctoz̄ ireos fisti-
ci agaric̄ epithimū s̄glla poliū spica cētaurea mior et succ̄
eius et gēriana sirup̄ acetosus fact̄ cū rubea et melle: et si-
rupus s̄gllitic̄ et ficus sicce ifuse in oīd amigdalino et sunt
fortes in puocatōe mēstruoz̄ et siles q̄ dicte sūt in p̄p̄is:
qbus vti oz n̄ fr̄s et ātigs oppilatōib̄. Equalitati autē vici-
ne sūt lupuli et cuscute et lacca et capil. ye. sunt. n. ambo ape-
ritiua valde cū eq̄litate et melioza in oppilatōe cū calita-
te vel frigiditate. p̄p̄issime at ei sūt reubar. absinthiū et
eupatoriū: cime s̄gnati: amigdale amare et succus feniculi
hūidi et camepitheos et p̄pe qn̄ oppilatio est i v̄is strictis
acerū s̄glliticū sparagi radix: lily: et siles. et ista potenter fm̄
necessitatē i frigida cū v̄io vel aq̄ se. calidoz̄ vel lupinorū
cicez̄ vel absinthiū. et siliūz. Et et̄ exteri f̄z oēm modū ap-
proximē in cala oppilatōe cū aq̄ endiue et cuscute: s̄z cō-
ueniat hoc vtiq; et p̄pe cū oppilatio ē in felle. aperit. n. op-
pilationē ep̄is et fell̄: vel coziādri vel seminū f̄roz̄ cōiuz̄ v̄l
sine his: et pprie si fr̄e nō sufficiūt: nec curādū de iflāmatio-
ne cū iuuamētū ap̄tōis ifrigidādo pualeat nocumēto qd
effic̄ calor eaz̄ iflāmādo eo qd ad extignēdū facil̄ est post
apertionē. Et ex p̄positis sūt qd ex p̄dictis p̄ponūt̄ f̄z tripli-
cem mōm̄ dēn̄: et i n̄ro antidotario dixim̄ p̄la ex his sc̄bz
oēz̄ sp̄em. s̄. sirupos trociscos decoctiōes iuleb̄ electuario-
rū pillaz̄ cerotoz̄ emplōz̄ et oīoz̄: qb̄ et vti oz fm̄ neci-
tatem p̄dicā. et alie sunt q̄ ifra xpo duce dicent̄. **Secūda**
res spālis i cura est mēbz̄ p̄fortatio. p̄plet at cū exhibitōe
aliquoz̄ p̄fortatiū p̄dictoz̄ supra: debēt ergo ap̄itiua aut
ex p̄dictis esse p̄fortatib̄ supra: aut alicui ex eis admixta:
et p̄pe est arbanasia pp̄ illud qd recipit ab epate adib̄.
Tertia res est sit̄ seu ptis oppilate cōsideratio: aut. n. ē
oppilatio in sumā: et tūc ap̄eritiua oz eēmin̄ fortia absterfi-
na et v̄tris solutiua simpliciā: q̄ superī nota sūt. Et p̄posi-
ta vt ierapigra ieralogodion teodoricon. et silia. Aut est in
gibbo et v̄is nutrimēti: et tūc debēt eē fortia: et v̄ine puo-
catia q̄ sup̄i dēcā sūt qb̄ p̄az̄ seīs rafani: vel radicis ē ad
miscendū: qd dictoz̄ ap̄ientū v̄tute trabētib̄ ad stōm̄ p̄-
pibeat̄ v̄eloz̄ eī trāsitus ad v̄ialia mēbz̄: sicq; diu i me-

dio remaneat: qd est epar. **Quarta** res pōt studiū i vi-
ta cū ordinatiōe regim̄is in oib̄ sex reb̄ nō nālib̄: viuat
ergo in aere subtili sicco et tēperato iter actiuas. Exercite-
tur t̄pate nō dormiat in die. v̄taf̄ dieta cibi et pot̄ extenua-
tiua. Est at̄ fm̄. H. leguminū aptissima ptisana. olez̄ v̄o la-
ctuca. pisciū vero petrini. panis clibanacei et fermentati et
puri moderate. auiū mōtāe. potuū: oximel mellicratū. vi-
nū subtile albū. s̄l̄r v̄o dōm̄ q̄cūq; eubima est purgatiua
.i. absterfiua nō viscosa nec grossa et hūoris v̄etica. i. ḡia-
tiua. vitet replonē. tēperatis: et opportunis v̄taf̄ eūonib̄ et
gaudio tēperato: et breuiter oib̄ operatib̄ ad digōnis p̄fe-
ctionem. **Quinta** res corrigat accidentia pp̄ia: vt ē flu-
xus v̄tris ep̄icus ictericia arefactio et alia de qb̄ dicet̄.
Si v̄o cā spālis sit cā attenuatoria et pprie et p̄icul̄ sit i
terioz̄. s̄. ap̄atis adiacētis ptis cura est cura ap̄atis illi de
qua ifra dicet̄. Si aut̄ sit exterior cura est due res. s̄. amō-
tio cāe exterioris illius et v̄is aperitiuoz̄ tēperate calita-
tis et hūiditatis alterantiū malā p̄plonē ip̄essaz̄: q̄ ex p̄di-
ctis simplicibus eligas: vel ex eis cōmiscas ex qb̄ est lac-
camelaz̄ fetaz̄ pastaz̄ feniculo ap̄io ordeo boragine. et si-
milib̄ et sez̄ lactis caprini cū decoctōe absinthiū: et cupato-
ry: et vinū p̄dictū aq̄ cicez̄ et decoctio radicū cōiuz̄ cū flō-
bus boragis et buglosse lupuli cuscute: et fistici. Et s̄l̄r regi-
men in oib̄ ad calitatē et hūiditatē tēperatam declinet.
Si si qdē cā spālis sit carnosā et pprie pustula seu bo-
thor in laterib̄ viarum. Cura est resoldo vel eī sanatio et
eruptio. Ingt. n. Hyppo. Quib̄ in v̄inali via pustule nar-
scunt̄ sanie facta et erupta solutio: s̄l̄r in p̄posito. qbus autē
hec cōpleant̄ in cura ap̄atis dicet̄. Si vero fuerit carno-
sa et nervosa icurabilis est vt dicit̄ Abo. tentandū autē ē cā
extenuare: qd siccantib̄ subtiliantibus et abstergentibus: et
resoluentibus sit aperitiuis q̄ ex p̄dictis enumeratis elige-
re oportet: vel ex illis cōponere vel mollificatiuis ex bal-
neis calidis cerotis et emplastris lenientibus quoquo mō-
mā habilitatibus: et membrum disponētibus dilatatiō-
per quā materia transire consueta virtute impellente v̄-
leat penetrare vt infra in cura strāguirie dicet̄ duce xpo.
Solutiū bonū filij Scrapidiōis ad oppilationem ep̄a-
tis ex grossis et viscosis humoribus. Recipe ierapigre sim-
plicis. .i. agarici pulueris. .i. da cū aqua polipody ab-
sinthiū ap̄y: anisi assari. et mastice. añ. .i. **Aliud** medie
camen factū cum camepitheos et spica romana ad idēz̄ et
maxime quādo oppilatio est in venis: et poris strictis. Re-
cipe spice romane partes tres absinthiū partem v̄nā. came-
pitheos: partes duas. Terant̄ cribellent̄: et conficiant̄ cū
melle dispumato et administrēt̄. **Sirupus** v̄ronis cō-
tra oppilationem ep̄atis et splenis bonam digestionē ope-
ratur̄ dissoluit ventositatem colorē reparat: renes: et v̄s-
cam ap̄eriendo mūdificat. Recipe mastice cinamōi gar-
croci: nucis mus. q̄ncib̄. galange. añ. .i. anisi ap̄y carui: fe-
niculi petrosilini capparisi. añ. .i. iij. saxifragie sicados fo-
liculoz̄ sene thimi epithimi. añ. .i. iij. succari qd̄ sufficit.
Syrup̄ expt̄ ad oppilatōes ep̄is splēis et m̄ricis i mu-
liere q̄ nō h̄z̄ mēstrua puocat̄ p̄cedere flōmia. saphenaz̄.
B. eupatorij lupuli ep̄atice: scolopēdrie cū radice. añ. .i. .i.
i. calamēti flumial: et cāpestris rubee tictoz̄ maioris et mio-
ris: pulegy. añ. .i. .i. corticū sumitatū tamarisci. .i. .i. corti-
cū radicū cappis et salicis. añ. .i. .i. qnq; radicū cōiuz̄. añ. .i. .i.
lacee lore. .i. .i. seīs busci: sparagi. añ. .i. .i. passulaz̄ enuclea-
taz̄. .i. .i. aristol. lon. et rotunde. rubee tinctoz̄. absinthiū: se-
minis ap̄y: anisi feniculi: ameos: migelle: dauci: acori. añ. .i. .i.
iij. cicoree. añ. .i. .i. seminum communium. .i. .i. .i. succari lib.
iij. succi lupuli depurati: ap̄y: feniculi: endiue depurato-
rum. ana libra. .i. .i. Radices vero stent in aceto per diem
et noctem: deinde purgetur cum pillulis infra scriptis.
Pillule reubarbarate exp̄te ad oēm oppilationē v̄-

ferum antiqua caput stom articulos viscera: et cute mun-
dificant et peccatis idropisim curant: asclitem et iposarcam q̄r/
tanam et ictericia. R. succi absinthii: succi eupatorii cuscuy-
te: semis fumi terre: epithymi: foliculoz sene. añ. 3. 5. agari-
ci reubarbari: ierepigre laxatie. añ. 3. 5. folioz: rosaz capi-
tus: violaz: semis portulace. añ. 3. 5. spice: ligni aloes: sgnā
ti: cingī. gar. anisi: semis apy. añ. 3. i. pulpe collogotide: fe-
rapini armoniaci: lacee lote oppoponaci lapidis laçuli lo-
ti pluribus vicib⁹ cū succo buglosse folioz meçeres rep̄/
torum in aceto: salis gēme: poly. añ. 3. 5. turbit pulpe miro-
ba. citrini. añ. 3. 5. dissoluant gūmi in vino odorifero: et cū
succo fumi terre v̄l endiue: iformēt pillule. dosis ē. 3. 5. 7.
¶ Decoctio p̄ferens ad oppilationē epatis: et splenis. R.
sille: capil. ve. amigdalaz amaraz fenugreci extremi-
tūm absinthii. añ. partes equales: scis rafani. 3. i. decoq̄nt
et sumat decoctio eoz cū melle. Et est valēs ad eam: q̄ est
longi tēporis. ¶ Lōfectio valens ad oppilationē epatis: q̄
est p̄ping tēporis. R. pipis. 3. i. 5. spice arōatice: carnet. vi.
fenugreci: costi: assari. añ. carnet. vi. mellis lib. i. 5. Lōfice
cum eo. Et sit dosis coclear vnum cū aliquis sirupis con-
uenientibus ad hanc cām: vt sirupus acetosus de succaro
cū semibus: et fortior illo est mellin⁹ cū semibus et sille:
et aqua mellis in qua fortiter decoctē sint spēs aromaticæ:
in q̄bus est stipticitas et decoctio lupinoz. amaroz in qua
positus est succus eupatorii. Et ex aperientibus et oppila-
tionem sunt trocisci de lacca de absinthio: de eupatorio: de
scelopendria et aniso. ¶ Solutiua at̄ cōuenientia ad hoc
capitū vbi oꝝ vt solb vētris fiat nō oꝝ vt admistrent for-
tia nisi cū vehemēs fuerit necessitas: vt q̄ sit antiquata et
indurata parūper: qm̄ mā q̄ est in eo est proxima medicie.
et qm̄ membrū cum vniuersum sit sufficit q̄libet adiutorii
ad expellendū ipam. Et medicine bone ad hanc rē sūt: e/
rapigra pollipodiū agaricum absinthii turbit et poliū. Et
deē in potu de ierapigra forti vsq̄ ad aureū. i. 5. et de debili
vsq̄ ad aur. 4. ¶ Et pillule stomatice et de serapino et ea q̄
sunt sicut theodoricon et ieralogodion. Inq̄t enim p̄nceps
Abō. deide facta solone cū p̄dictis necesse est vt oēs dia-
cureuma dialaca omozofiaz et athanasiaz. et silia. ¶ Et his
q̄ exterius approximant sunt empla ex q̄bus est emplz fa-
ctum ex polio et farina lupinoz: et semibus diureticis p̄se-
ctis cum melle et aceto. ¶ Itē empla factū ex fenugreco
armoniaco absinthio ameos mast. croco oleo de neriden
et cera. ¶ Itē ex p̄dictis cataplasma facere poteris. Et ex
succis et aquis eoz: epithimata et infusiones q̄ celerius pene-
trabunt. ¶ Medicamē factū cū spica romana est valde
immediū sedū serapione. R. spice romane pres. iij. absin-
thii partes vnā. terant et cribellent et conficiant cū melle
disputato: et admistret. spice eni virtus est fortis in huius
modi egritudinibus: imo possibile est vt curet eoz eo epar
qd̄ in frigidatum est et induratum et nō est iuuamentū trocis-
coz dictoz in hoc parum. ¶ Medicamē laudabile et ex-
pertū ex inuentione nostra. R. carnes serpētis albi nō an-
tiquati nec mōtani abscisis mētura digitoruz. viij. a capite
et cauda. et moziatur et bulliat in aqua. et p̄ma aqua p̄cia
tur: deide bulliat cū cicrib⁹ et rozib⁹ rozismarini: et paruz
croci et diptami et bibat aqua. Nō valet ad oppilationē
eius. Carnes et eius corrigūt q̄libet qd̄ corrigibile est. Et
valet diuurnis eius egritudinib⁹ quaz mater fuit colera:
et maxime adusta. et humoz oium adustione aut sāguinis
ifectionē corrigūt. et est p̄p̄tia medicina leprosis et ethicis
p̄p̄tie cū lacte et ictericis et sup̄cafactis in cpe et felle.
¶ Dixit Agaz experimētatoz magn⁹ de athenaz ciuita-
te. Lacca remouet oēs ep̄s oppilatōes et affert iuuamen-
tum magnū idropicis ex cala cā. Dixit gree⁹ fu. meū. et lac-
ca subtilissime puluerigata cū decoctōe ysopi: et satiregie
est magni iuuamenti. dosis est. 3. iij. ¶ Sirupus hyp. v̄lis

epi inflamato et possessori oppilationū venaz. R. folioz ta-
marisci berberis. añ. 3. 5. endiue epatice scolopēdrie apy:
lupuloz. añ. 3. i. mirasolis. M. i. sandali albi. et rubei. añ. 3.
4. succari lib. 4. dosis. 3. 5. da ieiuno stō cuz tepida vel fra-
no veri frigoris. ¶ Dixit Ameni⁹ d̄ simplicib⁹ aq̄ decoctio
nis exterioris corticis fisticozuz data mundificat canales
ep̄s: et maxie cōfortat stōm. ¶ Pillule hyp. d̄ oppilatōez
ep̄s: et egritudies iueteratas. R. agarici. 3. 5. scozie. 3. i. alo-
es optimi: et loti. 3. 5. lacee floz ramarisci. añ. 3. i. mast. çici.
añ. 3. i. reubar. spice. añ. 3. 5. cōfice cū succo fumi terre. do-
sis est a. 3. 5. vsq̄ ad. iij. Lotura v̄o aloes cū aq̄ decoctōis
sp̄rum elefantie boni odoris est faciēda. rectificat. n. alo-
em et bonificat opationē eius. Sūt. n. ex his q̄ p̄fectionez
ierepigre igredunt: q̄ illud hnt opari put docuit. S. septi-
mo therapētie et abo. gnto canone assignauit cām.
¶ Lapi. v. de paussioe casti et obuiatōe sup epar et cura ei⁹.
Erasio castis et obuiatio rei dure sup epar nō est
p̄ egritudo: s̄ ei⁹ egritudinum exterior cā: puta solo-
nis et apatis plurimū et aliaz puta cōplonis et p̄po-
sitōis et est manifesta. ¶ Cura ei⁹ in cura egritudinū epa-
tis quaz cā est p̄mitiua et exterior iuenies: s̄ quid et q̄bus
p̄sistit ex his q̄ deā sūt supra in passiōe stōi discēs. Illuc er-
go recurre: et illas itentiones et res hic p̄sequaris cum epi
appropriatis: quoz aliq̄ ex narratis hic et ibi sūt cōia q̄ ex
te videas. et ex appropriatis in hoc loco sunt simplicia et cō-
posita. Simplicia q̄dam sūt fra stiptica rep̄cussiuua hūozū
fluentiū ex q̄bus timet̄ apa: et retinētia seu p̄hibentia flu-
rum sanguis q̄ timet̄: vt sūt spodiū corallus sandal: et spēs
nō aromatice cāphora terra sigil. lutū armenū lutū seniū
et alie spēs luti ematites marcasita. sanguis dracōis herba
et succus corigiole succ⁹ solide v̄triusq̄ ligua certuina: cau-
da egna citronium mirta rosa. nespula sorba albumē ouo-
ruz gūmi dragagatū: et gūmi arabicū cū farina siligis pan-
nicū et milu ricī: et ordei mirabo. carur acatia ip̄q̄stidos
et acetū pue acedis et agresta et alia q̄ i cura flux⁹ dicent̄ q̄
b⁹ oꝝ in p̄ncipio. Quedā sūt stiptica tpata vel paz calida
vt karabe lacca alumē: mastix thus et cortex ei⁹ cipsus et
niyx ei⁹ et siba reubarbari: q̄b⁹ v̄triusq̄ p̄cessu cū rep̄cutere
et retinere volueris et resoluerē. Et ex p̄p̄tis i hoc cāu ē
plārago coriadrū extra approximatum et mūia rubea et vinū
nigrū stipticū vt calabrese. Et q̄dā sūt dolorē mitigātia vt
ē absinthii. et p̄p̄e cū oleo de alcāna scō ceroto lacca. aco-
rus et silia q̄ in cura doloris ei⁹ dicent̄ si sācti spūs grā nō
bis ad sit. Et q̄dā sūt cala resolutiua pauce stipticitatis q̄
bus v̄redū est i fine cū resolonē māe itendis: vt ē croc⁹ s̄
succus eupatorii: absinthii: spica: flos sgnāti: arsenicū ci-
trinū in pua q̄stitate: qm̄ est mirabil virtus in repercaussio-
ne et resolone sanguis: apium: calamētū: et calam⁹ aromati-
cus: ysopus sicca: ciminū: et huiusmōi q̄ iterius et exteri⁹ p̄-
oem modū approximabis. ¶ Et ex p̄positis ē medicamē
p̄ferēs ad illd̄ in p̄ncipio cū ē calitas: et inflamatio: et timef
currere cursus sanguis. R. sibe reubarbari balaustiarum
sanguis dracōis: alumis iameni. añ. pres. eq̄les. pulueri-
ça. Et dosis ei⁹ sit aur. i. cū succaro ro. antiq̄to et p̄p̄e ex ro-
sis albis cū aq̄ citonioz. Et ex v̄ltimis in hoc casu sūt tro-
cisci n̄ri quos in antidotario n̄ro dixim⁹ de terra sigillata.
¶ Aliud medicamē qm̄ fuerit illic calitas plurima et vo-
lueris rep̄cutere resoluerē et cōfortare. R. karabe. 3. x. rosa.
rubearum. 3. v. acatie. 3. iij. spice inde: croci: amboz. añ. 3.
vi. mast. corticū cappis. añ. 3. iij. luti armeni. 3. viij. nucū ci-
pressi. 3. viij. Lōficiat̄ cū aq̄ arnoglosse. et fiat ide tro. vsq̄
ad aur. i. Et ex v̄ltimis i hoc cāu sūt tro. de karabe: quos i
antidotario n̄ro dixim⁹. ¶ Aliud medicamen ad idē. R. aq̄
neridē. 3. x. lacee ablute. 3. viij. reudesceni. 3. iij. cro. 3. iij. et 5.
basse. 3. iij. cicez nigroz. 3. viij. luti armeni. 3. x. Lōficiant̄
cum olo de lilio i quo dissoluta sit mūmia. Et fiant ex eis

De egritudinibus

troscisci. s. i. dofsi sit. i. y. iij. cum aqua ro. et sirupo mirtino.
Et ex expertis est raved seni lutum sigillatus et grana mir-
ti. añ. s. i. puluericati et sumpta cum succo caude equie ligue
ceruine vel solide. ¶ Aliud medicamē quo vrendū est i
fine cū sanguinē mortuū et cōgelatū resoluere itendis. B.
reudeseñi lacee cingī. añ. s. s. fiāt ex eis troscisci. s. i. cū vino
p̄dicto: et adde pap̄ arsenici citrini. et da cū vino vnum.
¶ Itēz linimētū ad hoc. B. xilo aloes: croci: et fac lauari: et
bdely: et calami: aromati: mast. añ. s. y. mumie. s. iij. Lōfi
ce cū oleo caraki: et almeisus et cera et supponat. ¶ Itē ali-
ud ex sola mumia cū isto oleo et non est ei file. ¶ Emplm
cōferens ei qd̄ ex p̄cussione incipit apostemari et indurari
est emplastrum rosaceum cum scebran.

¶ Caplm. vi. de scissura et icisione ep̄is et cura eius.

Lissura seu icisio accis i epate ē resolo p̄tinui i eo
eueniēs aut in p̄niculo ei⁹ tātū: aut in suba eius: et
hoc aut est in carne p̄nulis et venis ei⁹ subtilibus
disseminatis in eis: aut i p̄funda ei⁹ suba: et est pueniēs ad
magnas venas: et ybicūq; sit aut est simplex: aut cōposita.
Et cā est duplex. iterior et exterior. iterior est multitudo et
acuitas sanguis: et est icipiēs a venis: et p̄cedit ad carnē vt
apa: et pp̄rie dubelatū et vlcerauiū et est icipiēs econuerso
sa suba carnosa et p̄cedit ad venas. Exterior est p̄cussio
ensis vel glady: et filius. ¶ Signa. nā si qd̄ez sit in p̄nicu-
lo eius tm̄ dolor et p̄ctio in hypochondrio dextro sentiē: et
qd̄ currit ex eo descēdit i vētrē. et tūc grauitas supra pecti-
nez p̄cipiet ex illi⁹ aggregatiōe ibidē cuz tumorē si fuerit
multū. ¶ Quod si sit in suba et venis ei⁹ signa erūt dolor gra-
uatiū: in hypocūdr̄io dextro et flux⁹ sanguis p̄ vrinā si sit
in pre gibbosa vel per secessū si fuerit in p̄caua p̄te: et si fue-
rit in p̄uis p̄uis erit. et si in magnis magn⁹ erit fluxus: nec
aliquid descēdet ex eo in vētrē: et pp̄rie cū fuerit extrinseca:
nec tāgat p̄niculū et est paledo coloris et defectio nālium
v̄tutū oīum et in stō et toto corpore. Et si qd̄em a cā iterio-
ri p̄puta multitudie sanguis fuerit signa apparebūt plecto-
rie p̄uia. Si v̄o eius acuitas signa cachochimie calē q̄ sunt
nota. Si vero apa signa p̄cedentis apatis illi⁹ dubelati et
aperti seu vlceraui q̄e ifra dicent. Si v̄o fuerit a cā exte-
riori signa ex p̄cessiōe ei⁹ manifesta. ¶ Cura ei⁹ dupl̄ p̄si-
derabis ḡnāliter: et sp̄āliter. Generalr̄ aut ex cura solonis
stōi dicta sup̄ius cōp̄rehēdes. Cōsistebat. n. in q̄tuor reb⁹
q̄s te o; hic silr. p̄seg et cōplere cū administratiōe medicina-
rū appropriata: ep̄i: ex q̄bus sūt stiptica et cōglutinatiua q̄
sint leptomeris sube vel aliquibus aperitiuis et diureticis
admixta et pp̄rie si icisio sit in gibbo: sic. n. in cura oppila-
tionū ei⁹ aperitiuis et diureticis et p̄pe fortib⁹ o; admisce-
ri aliqd̄ detentiū qd̄ retrahēdo ipsa ad stōm p̄hibeat co-
rum velocem penetrationē ad v̄nalia mēbra ita in cura
solonis continui ipsius stipticis et cōglutinātib⁹ o; admi-
sceri q̄ eoz virtutem difficilē pertransibilem ad ipm̄ epar
adiuuent penetrare. Talia aut stiptica cōglutinātia tā sim-
plicia q̄ cōposita ex his q̄ dicta sunt supra in cura solo-
nis stomaci et fluxus sanguinis narium atq; sputi: et ex his
que in cura flux⁹ epatis dicent: eligere poteris: et silr coad-
iuuantia p̄transire ex cura oppilatiōis iam dicta. ¶ Spe-
cialiter aut cōsiderabis: nā si sit in p̄niculo eius tantus et
simplex cū predictis stipticis et cōglutinātib⁹ curabis inte-
rius approximatis: et exterioris magis. Si vero sit in suba
p̄nulis et venis paruis et simplex curabis cū p̄dictis exte-
rius approximatis et iterius magis. Si vero sit cum dimi-
nutione partis magne vel penule maxime: et pp̄rie cum ci-
bis multū sanguinē generātibus q̄ partem sanguineā ha-
beant generare: lz spermaticā semper regenerare nō pos-
sint: nec omnem nisi capita paruarū venarū tantū et in
circumstantis calidis et humidis. Et si cum vlcere cōpor-
sita est mundificabis p̄uis: et deinde consolidabis. Si ex ple-

etoria euacuabis. si ex cachochimia expurgabis. Si ex apo-
stemate dubelato et vlcerato cura est cura illi⁹: q̄ ifra xpo
duce dicef. Quod si icisio peruenit ad magnas venas est
icirabilis et pp̄rie si cum deperditōe sube fuerit. Ingt. n.
hyppo. vesicam incisam: aut epar mortale est. Aut enis. B.
verum est cum icisio ad cōcauam veniat venas. et q̄ inde
multus sanguis fluxus puenit: et q̄ nō pōt apponi medici-
na: q̄re infirm⁹ morif̄ anteq̄ solidatio fiat. Troscisci de
reudeseñi cōferentes ad grauitatē in epate et splene: et apo-
stemata in eis: et percussione cadentem in epate. B. reude-
señi. s. iij. rube lacee. añ. s. iij. seminis apy: succi eupatoi-
ry. anis. añ. s. iij. terant et cribellent: et fiant troscisci. s. i. et
def. i. cuz eo qd̄ conuenit materie. sunt enim efficacissimi.
Dixit filius serapionis. Et ex expertis est medicamē scōm
inventionem nostrā qd̄ diximus in antidotario. caplo de
reubarbaro et reupontico. est pp̄rium cuz succo caude eq̄
ne pulueritate sumptum.

¶ Caplūm. vii. de apostemate ep̄is et cura eius.

Postema epatis est tumor p̄ter naturam eueniēs
ei⁹: aut in velamine eius aut i substātia: et hoc aut in
parte gibbosa aut in concava aut in aliqua p̄nu-
larum suaz aut in toto: et illud est rarum et mortale pluri-
mum. Causa aut eius omnis ex causis apostematus ifra-
sectione secunda numeratis vbi de cura apostematū
scōm vniuersalez modum locuti erimus duce sacro flami-
ne erit manifesta. Et ex causis materialibus ei⁹: qd̄ in ve-
lamine puenit plurimū est aquosa vel ventosa. p̄t ama-
thomia declarat. Et q̄ inuentio eius in animalibus deq̄
tibus in locis aquosis et paludosis est magna: cui⁹ causa ē
vapor ex eius digōnis malitia resultans p̄ctenis circumfer-
rentias: sed p̄pter densitatem velamis nō resoluit. Sed
eius qd̄ in substātia euenit plurimū est humida: et
nea vel colerica: raro flegmatica vel mellica: nō vētosa: cū
sit ventositas in ramos et venas expānsibilis nō colligibit
in vnu; cupum: imo in eis retenta p̄pter oppilationē: vel
vsq; ad velamē expulsa coadiuuatē caliditate et raritate
sube membri ibidē p̄pter soliditatem velamis congrega-
tur. Et scōm diuersitatem cārū ipsarū materialū di-
uerse erunt sp̄es apostematis ei⁹: q̄ calidū et frigidū. et ca-
lidum plurimū sanguineum. et frigidū flicū. melancolicū:
et aquosum. Et ex causis effectiuis eius plurimum est op-
pilatio: p̄hibet. n. nutrimentū in ipsius substātia diffundi
et superfluitates ex eo expelli: imo eas quas conuenit in-
terdum recipere ab omnibus mēbris ad intestina: et sto-
macum nō transmittit vt Galie. dixit cum ait. Egēstio au-
tez egrediens a natura fortasse significat qd̄ mēbra que
sunt in ventre sunt tantum ifirma: et fortasse significat qd̄
effunditur ad bec mēbra q̄ sunt super ea humiditas. qd̄
est: q̄ stomachus continuat omnibus mēbris mediante
epate: et recipit superfluitates omnium mēbrorum me-
diante ipso. Et fortasse quod effunditur ad ipsum expel-
litur a natura cum vult mundificare totum corpus: aut
aliquod ex mēbris eius: aut duo mēbra: aut multa: et
multotiens est illud secundum viam accidentis: quare re-
manentes in eo necessarium est venas eius replere ma-
gnas et paruas vsq; ad minimas et ex eis p̄ter naturas ef-
fundi aliquid residans in vacuas regiones substātie ei⁹:
etiam chilus: vel nutrimentum si qd̄ diffunditur ipumē-
do vel p̄pter malam complexionē: nec conuertitur nec
expellitur: quare superfluens necesse est ipsius aggregari:
et vtroq; modo necessariū est ipsum oppilari: ac etias apo-
stemari: nec etiam inconueniens cū chilus similis sit fleg-
mati: vt dixit Abo. vel in ipm̄ uertat si per idigōnē nō in
sanguinē et humores alios cōuertat: lz illud sit raro. Sed
ipsius p̄terea apostema conuenit terminari vel ad bonū:
qd̄ ad resolutionem et euacuationē per fluxum sanguinis

narum vrinam et sudorem si fuerit in gibbo: vel vomitum
 stupum et sudorem si fuerit in sima. vel saniationem vel per
 mutationem ad min⁹ periculosus mebrum: puta renes itesti
 na vel splene. aut ad malum: qz ad suffocationem et permuta
 tionem ad nobilium mebrum. puta cor et cerebrum putrefa
 ctionem vel feliosum: et qz pducit ad idropem. ¶ Signa
 apatis eius qda sunt comunia: et quedam ppria. Lora sunt i
 uentio doloris et grauedis in hypocidrio dextro maioris
 qz sint in oppilatioe inseparabilis et absqz uehemetia hanc
 landi iuente: et cu extensioe vsqz ad furculam et attractio fur
 culae ad inferiora pp attractionem ad iferius suspensoriu: qre
 accidit duricies in anelitu: et magis si fuerit in gibbo. Et
 qz accidit i apatib⁹ epis qz no pnt dormire sup lat⁹ dex
 trum pp oppressionem. et grauat eos dormire sup sinistru pp
 tensionem suspensoriu ad iferius: imo plurimu inclinant dor
 mire supine: et accidit alteratio i forma et colore: qz iflatio
 in facie et mebris: et color ad citrinu tendens vel palidu: et
 vrina in colore vergens in opus in suba spissa obubriata in
 superficie cofusa manifeste liues supius cu spuma citrina
 rubea vel alba: et ego chilosa et virulenta. ¶ Propria vero
 sut duplicia: quedam q indicat locu: quedam nam apatis. lo
 cum. na si in velamine fuerit: signa erunt grauedo cu dolo
 re acuto: lz minor: et pprie apud copressionem tactus febris
 remittit: et pprie si fuerit colericu pulsus qsi ferinus qm
 arterie eius sut diffuse in panticulo ei⁹ et cu rupit currit in
 ventrem: et cu fuerit aquosum seu vetosus tolleraf absqz im
 pedimeto multo: nisi sit valde magnu. Si vo in ei⁹ gibbo
 signa ppria erunt duricies et tumor in dextro hypocidrio
 tactu pceptus si corpus no sit pigue: et in hoc lz coicet apa
 lacerto: ventris: n differt ab eo i figura tumoris: qm apa
 tis epis tumor est figure rotunde lunaris: lz apatis lacerto
 rum tumor e oblongus pcedes fm situ lacerto: ad modu
 caude muris. Etia dnt in accntib⁹ alyz pprijs q sunt apa
 ti epatis: et et coibus epati et alyz interiorib⁹ mebris. Et ex
 eis est. na cu vides mirach declinare ad tenebrositates: et
 tenuitate: tuc extrema q no est apa lacerto: sed epis. Etia
 accidit tussis sicca et constrictio seu duricies in anelitu pp
 tractionem et copressionem diafragmatis ppe cu adest vebe
 metia anelandi et mioratione nae. Et qz retinet oio pp
 oppilationem gibbi: et ppe cu apa est magnu: et vrina cu ru
 bore: ceperit in fe. acuta: et cu rubedine fuerit turbida et ta
 luer pmiferit apa significat in epate. Et vt dixit Abo. qm
 soliditas apatis ipaz rubea reddat et ebullitione facies dif
 foluit mam quaqz oppilatio fit. qre redditur spissa cu pse
 uerantia maxie cu humores currat ad ipz: et fit liuesces
 ppter caloris suffocatoez a ma collecta et currere simul.
 Et cu apa est magnu: ego est chilosa virulenta et retinetur
 humorosa. Et cu ei associaf vetris solo humorosa mortal
 est. ait. S. si hoc apa sine epatis defectoe fuerit egone pbi
 bebis et maxie si fuerit in sima et calin. ¶ Itē pdicta accn
 tia cu est in gibbo no erunt vel si qdem sint pp epis priuz
 et inuatiu minorant et sunt debilia. Et plurimu segf idro
 pisis pp nocumetu digonis q celebrat in ea. ¶ Signa vo
 eius qd est in penulis sut pportioalia illis: sed sut debilio
 ra. Si vo sit adeo magnu qz coprehendat totu et oes par
 tes ei⁹ signa pdicta currer oia. Que vo idica t nam ipsi⁹ et
 mam sut. na si apa fuerit calin illic erit fe. acuta: et pprie si
 fuerit in carnosa pre: et sit uehemis ablatio desiderij: nau
 sea vomit⁹ singult⁹: rubedo ligue: deide nigredo frig⁹ ex
 tremoz et sincopis: et totu cu est i sima. Lu vo e in gibbo ac
 cidit eu fe. malitia anhelit⁹: et dolor extensus a dorso vsqz
 ad furculam et tussis. et coicat i his accntib⁹ cu pleuresi. vep
 dnt ab ea qm in pleuresi fe. est acutior: dolor lateris e acu
 tus: malitia anhelit⁹ maior: tussis e semp. et pmo sicca et fo
 buida cu matura pulsus ferin⁹. ¶ In apatib⁹ vo epis do
 lor est grauariu sub costis semp icipies. Et tussis semp sic

ca et pulsus est vndosus. Et si est flegmonicu appent signa
 dominy sanguis. Si vo colericu pdicta erit signa acutiora
 et cu signis dominy colere. et cu resoluif cessat accntia. Si
 vero collectione fecerit accntia itendunt: cu sca e sedant
 et auget granitas in loco. Et cu rupit accidit orripilatio et
 exitus puris et saniet p egone si fuerit in sima: vel p vrinaz
 si fuerit i gibbo. Et cu fuerit alba et segf alleuiatio est boa.
 si vo cenosa vel sic amurca et fetes et segf debilitas e mala
 vt hyp. ait in affo. ¶ Si vo fm signa erut oria vel mitio
 ra. qz q sunt cu signis dominy flatis vel mlie vel vetosita
 tis: de qua ifra dicef. Et cu iduraf. qd est plimu pp iobe
 dientiā maē et excessu diaforeticoz et administrationem in
 grossantiu apocrufticoz signa sut grauitas mlta tuoz sine
 dolore et fe. et coicat i his cu oppilatioe. lz dnt pp reliqz q sut
 deca. et segf illud idropis et ego turbata nigra in pncipio
 egritudis acute significat apa esse calz magnu in epe: et in
 pcessu e virulenta: deide saniosa cu puenerit ad tubelati:
 grauitas quoqz i ipso maior e ea q fit cu apa est i sima: qm
 psime susteraf supra stom. gibbosa vero no sustentat su
 pra aliqd nisi in eo qd e uehemeter adheres et pnuatum
 costis falsis. Sed ei⁹ qd e i sima: signa sut puatio duricie:
 et tumoris i dextro hypocidrio nisi sit magnu: et ppe i pin
 gui. grauitas mior pp dicta caz. et dolor uehemetior pp eo
 pressionem. Et in hoc: lz coicet apati mefericaz: n dnt ab il
 lo qm grauitas in apate mefericaz e mior. et est cu resio
 ne magna et pfunda vsus stom et ventre: et ego e chilosa pp
 oppilationem et debilitatem ipaz et subtilis pp stoi dbilita
 tem in digone. et si qde sit fe. pp ei⁹ calitate erit leuioz qz i
 eo qd est in epe. In apate aut epis est es. Itē ex subseqnti
 b⁹. na si egrediaf aliqd spumofu post dies aliquos si gdez
 sit illud ad rubedine et citrinitate declinas erit ab epate et
 vomit⁹ abomiatio desiderij ablatio atqz singult⁹ pp illd
 qd effundit de epe ad stom pp vicinitate: et pp colligatiā
 iter exar et ipm i neruo subtili: et ppe cum apa est magnu et
 calin: et fm hyp. cu ait. In epe flegmonē patietī singultus
 supuenit. ait. S. no supuenit apati epis singult⁹ nisi apa sit
 magnu: et ppe calin. ¶ Lura. apatu epis caloz duplex est
 itēio. gnalis. lz spalis. gnalis consistit i quoz reb⁹. lz euo
 ne vli totius corporis. in euone partis seu maē apantis. in re
 gime: et qro in accntiu correccioe. spalis aut consistit in
 deratione spali apatis. lz cae ei⁹ malis pprie nae loci. lz me
 bri: vt epatis et partiu eius: de qbus dictu est supra ac iue
 tionē auxilioru pprioz: qbus pdicte. iij. copleanf res ge
 neralis itentiois: nec no et apti modi vtendi eis. ¶ Si er
 go apostema epatis sit flegmonicu vt pma rez complexas
 generalis itentionis flobotomia de saphena vel de basili
 ca partis contrarie vel eiusdem pmittes. prout exigit dispō
 . lz vsqz ad defectionem. Ingt eni hyppo. Et vbi opz vsqz ad
 defectionem ducere: et hoc facere si sufficiat egrotas. Qd
 approbans Hal. ait. In acutissimo eniz apostemate maxi
 mo dolore et in febribus peracutis nulla medicina melior
 hac esse pot. educit. n. mas generata et influentē et fortasse
 ifluxa: sed opz ea pmittere. ait. n. Hal. qz ante caz oē aliud
 auxilium per recursum. lz per extractu est inefficax et pe
 riculosum. qz si virtus no pmiserit partiri oia cu reitera
 tione no omittit: etate vo no cedete aliqd pportioale
 illi pmittes: vt e puocatio sanguis nariu cum iftro ex fetis
 porcoz sed qd e notu: et cu fuso itromisso i nares: vel cum
 vnguib⁹: vel saltē cu sanguifugis appositis narib⁹ si apa fue
 rit in gibbo: vel apatione emozoidaz cu fricatioe ex folijs
 pitarie vel sic: vel cu nastali ex pane porcio seu bronia et
 scarificatio crurii: et ppe si fuerit i sima. ¶ Deide pmissa
 euone vli ad sedam rez. lz euonem partis: seu maē aposte
 matis vniēdo: opz aut vt caz coplcas cu administratione
 eoz q mam recurrere faciunt repellunt et trasmittunt: et si
 qd influat trabunt et deriuant: et q fluxa est: nec recurrere

De egritudinibus

poterit euacuant: et etiam que per modum congestiois fuerint aggregata recursum vel repulsum et transmissum complerit frigida et stiptica iterum vel exterius approximata secundum omnem modum simplicia et composita que infra dicentur. hec enim non solum influentem repellunt manum, sed confortant eam ne transmittat: nec non ea que per modum congestiois aggregata prohibent generari. Simplicia propria: que interiorius sunt approximanda in principio sunt aqua endiuie cum syrupo acetoso de caccaro: aqua portulacae: virge pastoris aqua granatorum acrius: et muscorum: aqua cucumeris et cucurbitae: aqua ortu dei hinc virtute cuscute: calami aromatici: absinthii: et silii. Exterius approximanda in ipso initio sunt succi stiptici: frigidissimi: sicut aqua mirte de folijs malorum et citoniorum et spogia infusa in aceto: et aqua fraxinea: portulacae: sempivivae: aqua rosali: pputia vitium trita et emplata cum rosis imaturis: vel succis maturis et hinc temperatis in stipticitate et frigiditate. Excedentia enim in eis aqua indurat et stipendo retinent coleram: que addit in apatis magnitudine et magis si sit in sima que si fuerit in gibbo: quoniam ad gibbum non perveniunt cum virtute integra: sed cum ipsa cofracta. Et quicquid accidit ex eis vehementia doloris propter suffocationem mae et soliditatem membrorum: que tardat resoluere: et accidit mortificatio membrorum. Opus ergo propterea ut eis si illis carere admisceas aliquam subtilitatem et aperitivam: que superius nota fecimus: nec opus ut ea admistres actu fraxinea et si sit aqua calidissima: sed tepida aut non veri frigoris. Cum vero verificatum fuerit quod iam sit aqua ut quod manum non cesset aggregari: imo sit in fine principii: et principio augmenti: opus ut tu admistres tunc emplata facta de citonyis et aceto: et aqua rosae: sunt meliora: Et de illis est ut terantur citonia cum farina ordei: et aqua rosae et emplastrum: aut citonia decocta in aceto: et aqua rosae. donec bis cocta sint: vel misceantur cum sandalino: et oleo rosae. Et ex illis est ut decoquantur citonia cum vino odorifero in quo sit stipticitas: et addat eis virga pastoris vel plantaginis et sanic ordei: et portulacae cum absinthio vel spica vel ciperio: et admistres. Et quicquid sit ex citonyis decoctis cum absinthio. Et ex illis est oleum de citonyis: et mastice et silia cum processerit in augmento. Tractionem autem et derivationem completis cum fricationibus somniferis mordacibus veteris in cruribus: colicis: brachyis anchis: et dorso: nec non emplastris calefactis in eis applicatis ex flammula taphia salla cantaridibus calce non extincta et silibus factis. Cum vero iam fuerit in fine augmenti a principio status addes predictis mastice camomilla: mellilotum: fenugrecum semine lini: et silia. Procedente vero statu cum iam tota fluxerit manum ad eius eunonem flomabis basilicam dextram et si quidem resoluatur bene quidem: si autem non studebis curare manum in apate contentam et virulentam et resudatam ab eo. Et si quidem fuerit in gibbo cum diuturnis et reticis que sunt nota supra: si vero in sima cum soluetibus veterem et trahentibus ad ista: que sunt que docuit Galenus. clisteria proprie ex sale nitro: et mellicrato que oportet: et proprie lenitativa ut naturam lenent: et manum sime ad regionem convenientem sue expulsioni inclinent ut viticam scabiosam mercuriale epythimum: et polipodium: et quicquid moderate ducunt commiscendo seu coquendo cibariis et proprie ptisanam: et est fortiora illis ut cortices nigri ellebori partem admistres et magis cum fuerit in declinatione. Exterius vero suppones cataplasmata et empla ex diaforeticis que sunt eupatorium camomilla: mellilotum flores absinthii: spica crocus cassia lignea calamus aromaticus: et alia silia: debilia non fortiora cum iduerent aqua resoluendo subtile: et dimittendo grossum: nam debilitent superflue resoluendo. Quare oportet stiptica illis fortibus cum expedit admisceri que virtutem detineant et conservent robur ipsi: et sine acuitate ne mordicent et commouendo materiam apatis: atque reuma puocando aqua augmentent. quod si aqua coloricam fuerit flomiam minoratiuam ministrabis de basilica in principio cum propter nam membrum raro sit sine peccato sanguinis: deinde minorabis coleram influentem et gratiam cum administratione coelogi ex aqua fructuum tamarindis melle cassia manna aqua ordei et caccaro violato succo rosarum et reubarbaro: et aloë rectificato: et silibus: leniter educantibus sine agitatione et confortantibus. Et clisteria ex lenientibus si aqua fuerit in sima: vel diuretica frigida nota si fuerit in gibbo: deinde cala gradatim perveniendo ad fortiora: et deinde apocritica iterius fortiora que sunt coziandrum aqua melis idem: et silis nenufaris alkechengi iunibaz: et aqua psilly. et syrupsorum cum endiuia cuscute vel spica. Et exterius emplastrum predictis et epithimata cum capbora sandalis: et lenticula aque actu frigidis partem. Et diaforetica debiliores vel mixta vel pura suis temporibus: que sunt cuscute lacca absinthii eupatorium: spica: et silia: et caccarum intus sumpta et exterius approximata per omnem modum simplicia et composita. Et si quidem totum resoluatur sana remanebit pericula: si vero non: sed transeat in dubelati et suppuracionem propter mae dispersionem: quod ostendit plangatio eius versus in die quadragesimum sine defectu febris et doloris ut dixit Hippocrates tunc oportet ut maturationem eius ad statum perducas icolumem: quod studius tuum exerceas secundum regulas sex: quas supra in cura pleuretis diximus: illuc ergo recurre: et eas cum propriis medicis compleas. Et si quidem ibi dicta sunt epistola non sint propria: tamen a secula virtute in his intentionibus complendis operationem habent propter pinguitatem. Sic enim que frangunt lapidem in vesica frangunt et in renibus. Ita que maturat aperit et mundificat icarnat: et solidat in pleura. illa agere in epate multo magis. sic est aperitiva oppilationum splenis sunt aperitiva eorum epatis. Et ex medicis appropriatis aduuntibus in maturatione apatis epatis sunt lac asininum cum succo alborum: aut caccarum almufet: et sicut aqua de radicibus cum passis ficibus dactylis: et alijs similibus coibus et decoctio poly in ieiunio. Et ex illis sunt empla ex farina ordei calamito cepe asato: radice lily farina fenugreci: et radice altee. Et potus aqua mellis cum aqua ordei: et de tarasaco secco. et cum lacte asine. Et ex medicinis iuuantibus ad eruptionem apatis epistola appropriatis in quibus etiam cum subtiliatione est confortatio est scabiosa et succus eius: mastice eius: et sic absinthii crocus et spica radix peonie et radix albasce et radix rubee et grana almagredi et succus eupatory et radix centauree et oleum de neriden et oleum de arbore mastice et de lilio. Et ex illis est emplastrum de farina ordei baurac simo columbino: calamento glutine alborum et pice: et similibus. Et ex illis est balneationis affluentio et dormire supra eam et exercitari et decumbulare quantum possibile est. Facta eruptione oportet ut admistres mundificantia et abstergentia ex parte declinationis materie. Et si quidem declinet ad vias intestinum sanies: dabis aquam mellis simplicem cum succo scabiosae vel cum diureticis si declinet ad vias vrine. Sed oportet ut diuretica non sint fortia que ledant et vlcere simul cum sanie meatus vrine: quod si accidat tunc rectius est ut sit aqua mellis decocta cum equalitate et permixta cum betur cum candariso et maluis. Et poterit cum aqua ordei cum guma dragaganti. Cum autem fuerit mundificatio et conglutinantia. Et ex propriis est ut sumatur thuris sanguinis draconis. an. aur. vnum: seminis endiuie: seminis apy: mastice. ana. aure. i. Et sumatur in potu cum aqua mellis vel iuleb: et post illud cibetur cum stipticis ut confortentur. Quod si materia seu sanies erupta effundatur ad spacium ventris: tunc necessarium est: ut incidatur curis apud inguina et discooperiatur lacertus adeo ut appareat siphac nominatus biteron. deinde fiat in eo foramen et ponatur in eo canella per quam currat pus: paulatim: deinde cum emplastris appropriatis consolidabis: et totus hoc si per

poterit euacuant: et etiam que per modum congestiois fuerint aggregata recursum vel repulsum et transmissum complerit frigida et stiptica iterum vel exterius approximata secundum omnem modum simplicia et composita que infra dicentur. hec enim non solum influentem repellunt manum, sed confortant eam ne transmittat: nec non ea que per modum congestiois aggregata prohibent generari. Simplicia propria: que interiorius sunt approximanda in principio sunt aqua endiuie cum syrupo acetoso de caccaro: aqua portulacae: virge pastoris aqua granatorum acrius: et muscorum: aqua cucumeris et cucurbitae: aqua ortu dei hinc virtute cuscute: calami aromatici: absinthii: et silii. Exterius approximanda in ipso initio sunt succi stiptici: frigidissimi: sicut aqua mirte de folijs malorum et citoniorum et spogia infusa in aceto: et aqua fraxinea: portulacae: sempivivae: aqua rosali: pputia vitium trita et emplata cum rosis imaturis: vel succis maturis et hinc temperatis in stipticitate et frigiditate. Excedentia enim in eis aqua indurat et stipendo retinent coleram: que addit in apatis magnitudine et magis si sit in sima que si fuerit in gibbo: quoniam ad gibbum non perveniunt cum virtute integra: sed cum ipsa cofracta. Et quicquid accidit ex eis vehementia doloris propter suffocationem mae et soliditatem membrorum: que tardat resoluere: et accidit mortificatio membrorum. Opus ergo propterea ut eis si illis carere admisceas aliquam subtilitatem et aperitivam: que superius nota fecimus: nec opus ut ea admistres actu fraxinea et si sit aqua calidissima: sed tepida aut non veri frigoris. Cum vero verificatum fuerit quod iam sit aqua ut quod manum non cesset aggregari: imo sit in fine principii: et principio augmenti: opus ut tu admistres tunc emplata facta de citonyis et aceto: et aqua rosae: sunt meliora: Et de illis est ut terantur citonia cum farina ordei: et aqua rosae et emplastrum: aut citonia decocta in aceto: et aqua rosae. donec bis cocta sint: vel misceantur cum sandalino: et oleo rosae. Et ex illis est ut decoquantur citonia cum vino odorifero in quo sit stipticitas: et addat eis virga pastoris vel plantaginis et sanic ordei: et portulacae cum absinthio vel spica vel ciperio: et admistres. Et quicquid sit ex citonyis decoctis cum absinthio. Et ex illis est oleum de citonyis: et mastice et silia cum processerit in augmento. Tractionem autem et derivationem completis cum fricationibus somniferis mordacibus veteris in cruribus: colicis: brachyis anchis: et dorso: nec non emplastris calefactis in eis applicatis ex flammula taphia salla cantaridibus calce non extincta et silibus factis. Cum vero iam fuerit in fine augmenti a principio status addes predictis mastice camomilla: mellilotum: fenugrecum semine lini: et silia. Procedente vero statu cum iam tota fluxerit manum ad eius eunonem flomabis basilicam dextram et si quidem resoluatur bene quidem: si autem non studebis curare manum in apate contentam et virulentam et resudatam ab eo. Et si quidem fuerit in gibbo cum diuturnis et reticis que sunt nota supra: si vero in sima cum soluetibus veterem et trahentibus ad ista: que sunt que docuit Galenus. clisteria proprie ex sale nitro: et mellicrato que oportet: et proprie lenitativa ut naturam lenent: et manum sime ad regionem convenientem sue expulsioni inclinent ut viticam scabiosam mercuriale epythimum: et polipodium: et quicquid moderate ducunt commiscendo seu coquendo cibariis et proprie ptisanam: et est fortiora illis ut cortices nigri ellebori partem admistres et magis cum fuerit in declinatione. Exterius vero suppones cataplasmata et empla ex diaforeticis que sunt eupatorium camomilla: mellilotum flores absinthii: spica crocus cassia lignea calamus aromaticus: et alia silia: debilia non fortiora cum iduerent aqua resoluendo subtile: et dimittendo grossum: nam debilitent superflue resoluendo. Quare oportet stiptica illis fortibus cum expedit admisceri que virtutem detineant et conservent robur ipsi: et sine acuitate ne mordicent et commouendo materiam apatis: atque reuma puocando aqua augmentent. quod si aqua coloricam fuerit flomiam minoratiuam ministrabis de basilica in principio cum propter nam membrum raro sit sine peccato sanguinis: deinde minorabis coleram influentem et gratiam cum administratione coelogi ex aqua fructuum tamarindis melle cassia manna aqua ordei et caccaro violato succo rosarum et reubarbaro: et aloë rectificato: et silibus: leniter educantibus sine agitatione et confortantibus. Et clisteria ex lenientibus si aqua fuerit in sima: vel diuretica frigida nota si fuerit in gibbo: deinde cala gradatim perveniendo ad fortiora: et deinde apocritica iterius fortiora que sunt coziandrum aqua melis idem: et silis nenufaris alkechengi iunibaz: et aqua psilly. et syrupsorum cum endiuia cuscute vel spica. Et exterius emplastrum predictis et epithimata cum capbora sandalis: et lenticula aque actu frigidis partem. Et diaforetica debiliores vel mixta vel pura suis temporibus: que sunt cuscute lacca absinthii eupatorium: spica: et silia: et caccarum intus sumpta et exterius approximata per omnem modum simplicia et composita. Et si quidem totum resoluatur sana remanebit pericula: si vero non: sed transeat in dubelati et suppuracionem propter mae dispersionem: quod ostendit plangatio eius versus in die quadragesimum sine defectu febris et doloris ut dixit Hippocrates tunc oportet ut maturationem eius ad statum perducas icolumem: quod studius tuum exerceas secundum regulas sex: quas supra in cura pleuretis diximus: illuc ergo recurre: et eas cum propriis medicis compleas. Et si quidem ibi dicta sunt epistola non sint propria: tamen a secula virtute in his intentionibus complendis operationem habent propter pinguitatem. Sic enim que frangunt lapidem in vesica frangunt et in renibus. Ita que maturat aperit et mundificat icarnat: et solidat in pleura. illa agere in epate multo magis. sic est aperitiva oppilationum splenis sunt aperitiva eorum epatis. Et ex medicis appropriatis aduuntibus in maturatione apatis epatis sunt lac asininum cum succo alborum: aut caccarum almufet: et sicut aqua de radicibus cum passis ficibus dactylis: et alijs similibus coibus et decoctio poly in ieiunio. Et ex illis sunt empla ex farina ordei calamito cepe asato: radice lily farina fenugreci: et radice altee. Et potus aqua mellis cum aqua ordei: et de tarasaco secco. et cum lacte asine. Et ex medicinis iuuantibus ad eruptionem apatis epistola appropriatis in quibus etiam cum subtiliatione est confortatio est scabiosa et succus eius: mastice eius: et sic absinthii crocus et spica radix peonie et radix albasce et radix rubee et grana almagredi et succus eupatory et radix centauree et oleum de neriden et oleum de arbore mastice et de lilio. Et ex illis est emplastrum de farina ordei baurac simo columbino: calamento glutine alborum et pice: et similibus. Et ex illis est balneationis affluentio et dormire supra eam et exercitari et decumbulare quantum possibile est. Facta eruptione oportet ut admistres mundificantia et abstergentia ex parte declinationis materie. Et si quidem declinet ad vias intestinum sanies: dabis aquam mellis simplicem cum succo scabiosae vel cum diureticis si declinet ad vias vrine. Sed oportet ut diuretica non sint fortia que ledant et vlcere simul cum sanie meatus vrine: quod si accidat tunc rectius est ut sit aqua mellis decocta cum equalitate et permixta cum betur cum candariso et maluis. Et poterit cum aqua ordei cum guma dragaganti. Cum autem fuerit mundificatio et conglutinantia. Et ex propriis est ut sumatur thuris sanguinis draconis. an. aur. vnum: seminis endiuie: seminis apy: mastice. ana. aure. i. Et sumatur in potu cum aqua mellis vel iuleb: et post illud cibetur cum stipticis ut confortentur. Quod si materia seu sanies erupta effundatur ad spacium ventris: tunc necessarium est: ut incidatur curis apud inguina et discooperiatur lacertus adeo ut appareat siphac nominatus biteron. deinde fiat in eo foramen et ponatur in eo canella per quam currat pus: paulatim: deinde cum emplastris appropriatis consolidabis: et totus hoc si per

materiam non resoluatur qd plerūq fieri consuevit per ipsam trahentem saniam per mediū oss s. **C** Tertia rem pncipy cōplet debita sex rerum non nālium administratio. **C** Et et qrtam rem plet auxilia pura et diuersa et vnicui q pppia fm pluralitate et diuersitate accitium q deā sūt et aliorum q dicta sūt fm modū supra in cura apatis stōa/ ci declarati: illuc ergo redi. **C** O si apā frigidū fuerit et flicū vel melancolicū: qd est raro: x̄ in plibus est pcedē dum. pmo. n. facta flomia de basilica ppter cās iam deāz in miori q̄titate tāq̄ in pcedenti. Et loco colegogi admi nistrabis flegmagoga in via minoris cāe leuia: vt ē aqua albulēt et gelsenibin: vl melagogū: vt aq̄ sene boraginis et buglosse et polipodiū. **C** Et pus clisteria ex abstergetib: et apericib: mixta cū aromatis in pncipio simplicia et composita q̄ supra deā sunt in cura oppilatōis. Et ex pro p̄ys est oleū de kertia et de gelsenis qd de canbrica nucū pat et sambucini. Et ex emplastris p̄p̄ys meli est em plastrum stomaticū seu cerotū stōaticon. S. et de semib: Et ex electuaris diacircuma dialacea. et silia. et trocisci d spica et fistici sunt magni iuuamēti. Et sirup: de semib: cū camedreos polipodio et silibus. Et diaforetica fortia illis mixta vel pura temporib: suis q̄lia sunt q̄ supi: deā sunt. **C** O si pueniat ad iclirosis qd est plurimū ppter idispō nem mae ad resolonē et excessum diaforeticoz: et malicia regimis: tūc si pfirmatū sit et quietum nō curat. Si vero fuerit in pncipio sui curat. **C** Et q̄nq̄ perdurat cū vita: et q̄nq̄ transit in idropem fm. S. Et si segtur fluxus mori. **C** Cura apatum frigidorum est due res. vt supra in cura stōi dictū est. s. mollificare et resoluere: quas p̄lere o3 cūz bis q̄ dicta sunt ibi. et cū p̄p̄ys epati q̄ hic dicent simplicibus et p̄positis itus et extra appoximatis. Simplicis ad bas itentōes sunt grana pini maioris medulle et adipēs tē perate calē semen lini fenugrecū altea: gluten albortū et potus apoximatis costi et eupatozū fenugreci: et passularūz et oleū amigdalaz dulciū: et de nucibus recētibus. Et ex eis q̄ valde p̄ferunt ad resolonē postq̄ tres regulas attēdisti in ea: q̄rum p̄ma est vt aperias cū subtilib: rebus vt v̄tus resolutiū et mundificatiū subintret. Secda est vt p̄mit tas calefaciētia subtiliantia et icidentia humore grossūz et frigidū atq̄ viscosum q̄ est mā eius. Tertia est vt p̄mit tas mollificatiā vel admisceas ea cū eis: vt est sōnus sup latus dextrū. Et costus est vebemētis iuuamenti cū ex eo sumit in potu a. 3. 5. vsq̄ ad aur. i. cū aq̄ mellis: aut v̄do. Et q̄nq̄ p̄fert sumere in potu oleū costinū aut de neriden de kertia: aut de balsamo cū aq̄ decoctōis rute: et aneti. et sit q̄ ritas olei de neriden. 3. iij. et admistret per hebdomadaz et p̄fert maxie. Et ex illis est semē agni casti in sirupo d̄ eu patorio et de arnoglosa sicca cū aq̄ feniculi: apy: et endiuit. Et decoctio lupinoz cū spica aromatica: et amigdal. ama. in vino. Et bace lauri: et radix fu. et cicer nigrū et polū: et ca medreos. et porrum. Et ex cōpositis p̄fectōibus p̄ferētib: ad illud est diacircuma atbanasia tiriaca diateferon dia lacea: diacostū: et sagenea. Et ex trociscis troci. de spica. Et ex emplastris bonis ad illud est emplm de melliloto i an tidotario dictū: aut de diamorō decocto cū v̄o p̄tico aut spica: et oleo de fisticis: et de praisto et de ancto decocto. Et ex cerotis cerotū ysope: et diapente. Et ex medicis bonis ē s. 3. vt ponant supra mēbz v̄tose calefacte sine scarifi catiōe: deide admistrent medicie fortiores in subtiliatōe et resolonē et fac adherere ea loco q̄ sunt sic nitrū et sulfur citrinū per hebdomadā vel mediam. deide admissra epi thimata cū sinapi singul. x. dieb: postea fac vomere egrū cū rafano. O si iobediēs fuerit apā admissra elleborū al bū. Et q̄nq̄ deuenit ad cācrū et nō ē spes in eo. Ingt enim hyp. gbuscūq̄ caneri abscōditi fiūt nō curari est meli: cu rati. n. citius pereūt nō: curati lōgius tps proficiunt.

C Capitulum octauum de apostemate meseraicari: m et lacertozum ventris et cura eius.

C Cum apā fuerit in meseraicis cura est cura apā tis concanitatatis ep̄is. Et cūz apā est in lacertis al mirac: curat cum apocristicis et resoluētibus for tioribus: q̄m itentio q̄ sumit a p̄tula in illis est nulla vel modica in epate magna. Quapp o3 q̄ repercutias i epate et resoluas cautius: et cū minori audacia q̄ in illis. Compo site sunt medicie q̄ ex p̄dictis cōponunt ad vnāquāq̄ itē tionē p̄p̄ys q̄ sequunt. **C** Descriptio emplī resolutentis apata ep̄is laudabile et expertum. R. storacis cere. añ. da. uic. iij. olei de arboze masti. olei ro. añ. danic. iij. vini coti las. ij. 5. liq̄fiat cera et oleū et misceat cum eis. **C** Aliud ad idēz. R. lily: amōi: folij. añ. dauic. i. storacis cere. añ. dauic. i. olei de arboze mast. q̄tum necesse ē. **C** Aliud. R. aloes. 3. ij. masticis. 3. i. camomille: et melliloti. añ. 3. vi. olei d̄ li lio q̄tum suffic. **C** Aliud resolutiū et p̄fortatiū. R. cro ci. 3. ij. bdely. 3. vii. sozdes v̄reoli. 3. iij. amomi: spice rōa ne: carpopalsami. añ. 3. vi. olei de lilio q̄tum suffic. **C** Ali ud resolutiū: et p̄p̄ie ei: qd induratōi est p̄ximū: et cōfert in dolorib: splenis et renū. R. sgle affate: iily celestis: assa ri: dauic: semis apy: anisi: spice ardatice. cassie. castorei: ca lamēti mōtani: et fluuialis: cimini: acori: p̄iretri. pipis lon. nucis mus. amomi: apy: cuforby: semis altee. ficados: po ly: siseleos: semis rute: fe. fenici. corticū radice capparise: aristol. ro. cinamomi grossi: ginsiberis: bacaz: lauri: semis iusgami albi: costi: ameos: semis karui ōtum. ana. p̄tem. i. Cōficiant cū melle dispumato et applicet postq̄ applica tum fuerit sufficienter emplm de mucilaginis. **C** De dicamen aliud factū ex aleis cāpestrib: R. aleoz: gētiāe albe: eupatoz: costi: aristo. keifim: siseleos. pipis longi. añ. dauic. iij. semis apy: assari: meci. su. nucis mus. ameos an uide nigre. añ. dauic. xv. castorei et aq̄ ro. añ. dauic. xij. sol uant oia ista cū vino. et alea terant et misceant cū melle: et appoximant i modū cataplasmatū. **C** Ingt isaac si apā fuerit ex p̄cussione vel casu: vel collisiōe p̄cedēte flomia. denē reubarbari. 3. ij. cū vino vel sero casto. Et rubeē. 3. i. cū vino et aristolo. ro. 3. i. cū aqua cala. Et si firmus patiat in epate calozē damus balauistiā: bolūm armenū cū aqua arnoglosse vel succo solatri. **C** Puluis valens ad percus sionem epatis et casum. R. balauistiāz violaz: mirte: boli: amidi. añ. 3. ij. sanguis draconis: lacee. ana. 3. i. 5. dosis. 3. i. cūz apoximate de rosis: mastie. et arnoglosa. **C** Medica men asclepiadis factū cū melle: ipm nāq̄ expertū ē cōfer re pp̄ illud qd in ipso est de spēbus medicinaz valentius ad illud fm conditiones suas quas dixim. R. camepitbe os et praassy: semis apy montani: gētiāe: semis agni casti: fellis v̄r̄si: semis cucumeris scolopēdie radice oppopo naci: amiloz: litiuz: rubeē: semis caulis: aristo. piperis: spi ce inde: costi: seminis apy ortulani: et eruce: herbe iudaice poly: apy: eupatoz: granozum iuniperi: ana partes equa les: terantur et conficiantur cum melle. dosis pondus aue lane cum vino.

C Capitulum nonum de inflatione epatis.

C Inflatōis epatis modū cās et locū bñisti in p̄cedē ti caplo. Et gñaliter cās et signa eius atq̄ curaz ex dictis supra in cura iflationis stōi poteris p̄rehē dere: illuc ergo recurre: et cū p̄p̄ys itētiōe p̄letib: opa re q̄ tibi enarrata sūt supi. Et si qdem fuerit in simo cum clisteribus cibis et potibus operare magis. Si v̄o in gibbo cum diureticis intus et cataplasmatibus exterius magis. Si in ytraq̄ parte cum ytrūq̄: et fe. superueniēs est cura ytrūsq̄: cum consumat inflationis causam.

C Caplm. x. de dolore epatis et hypochondrioz. Ingt hyp. gbuscūq̄ dolor fit circa hypocun. sine flōne fe. bis superueniens soluit dolor em: qui est

De egritudinibus

accidens actionis lese ipsius sequens predictas egritudines eius. Et est grauius: sed non fit uehemens: nisi cum apate calido aut uetustate et similitur dolozi hypochondrioz. dicitur tamen ab illo ut superius dictum est. Qui cum fuerit in hypochondriis quibus est prius quibus ex coitate epatis cum est in dextro: quibus ex coitate splenis cum est in sinistro. quibus coitate diafragmatis: et est in utroque: et quibus coitate ad costas apatas in laertis: et quibus coitate totius ut cum accidit in febribus. et cum tensione multiplicat in pestilentialibus et quibus accidit per apata intrinseca alia: et quibus accidit in crisi: cum manum tendat ad inferiora ut egrediat per ea. Et quibus accidit et per tensiones spasmosas sequentes malitiam complonis. Causas et signa eius locum: et curas ex iam dictis in hac summa et supra in dolore stodi poterisprehendere. Illuc ergo recurre et canones illos istuc reducatur et compleas cum administratoe propriam medicamentum epati quod superius hic sunt narrata nam epatis in omnibus attendedo. Et ex medicis simplicibus in dolore epatis in quibus fiducia est habita sunt simplices et compositae. Ex simplicibus uero est absinthii emplastrum cum oleo de alchana: vel decoctum in oleo simplici sim. h. et cum oleo camomellio in hypochondriis. Trocisci de reubar. cum descriptionibus predictis diuersis in antidotario nostro. Confectio de reubar. et diauricum. Confectio meu. solutiuum de cordumeni et de cesare atbanasia minor. Et Confectio asclipiadis dicta supra. Et ex expertis est succi folioz pslei. 3. ij. cum sirupo acetofo: aut decoctio eoz cum reubar. 3. 5. et croci. 3. i. et seicis apy: et feni. an. 3. 5. Et h. uidit in sono quod flomia arterie iter pollicem et iudicem exitis curat dolorem eius. Confectio medicamentum nis ad dolorem epatis experti. R. ro. 3. iij. spice: masti. an. 3. 4. succi eupatoz: absinthii: lacce: reubar. croci: superiorum corticum signati: rubee tinctoz: assari. trium seminum: xilo alo. erudi. an. 3. i. xilobal. 3. 5. Confectio medicamentum cum dolore cum solone uetris. R. fecis vini decocti lacce: spice: reubar. an. aur. i. scozie ferri. 3. viij. bibant de eis puluerificatis: per mixtis. 3. ij. cum. 3. ij. aqua coriandri. Et ex emplis est emplastrum de cordumeni de melliloro de euforbio. et similia sunt meliora. Et regimen et dieta sint extenuatiua. Confectio trociscozum Aescensis froy ad dolorem epatis. R. folioz megered triozum agarici. mira. citrinorum: serapini. ana. 3. v. ireos. 3. ij. succi eupatoz spice. an. aur. 4. Confectio cum melle. dosis a 3. ij. usque ad. iij. Confectio trocisci. Aescensis caloz ad dolorem epatis forte. R. megered: calceumeno: stercozis columbini. an. eglr: et quarta pars haz euforbii. Confectio cum iuleb. dosis. 3. ij. 5. Aut cum sirupo violato iforment pillule de quibus in potu tribuant cum aqua passulaz de corasceni. Sic quibus cib eius esca aut cibum cum sumac aut acetum cum oleo: aut si rup acetosus. Confectio ad dolorem epatis calin. R. aq. sic. 3. v. semis citri. endiuie: portulace. feni. ana. 3. ij. 5. succi ligri. 3. i. 5. rosaz. 3. i. fiat trocisci cum aqua ro. et deni in potu cum sirupo acetofo aqua endiuie. et aqua solatri: vel absinthii. Serapio. Confectio pillulaz de eupatorio ad dolorem epatis ictericia et fe. iuuatiua. R. aloes: succi eupatoz: mira. citrinorum. an. partes egle. spice cum aqua apy. Confectio. quibus ex grossa uetustate fuerit dolor epatis trare tina decoctiois absinthii: floz camomille: et signati est uilevalde si fe. et apa non adsint. Et ex propriis ad idem spogia ifusa in aqua decoctio nis absinthii: eupatoz: signati: anisi: acozi. et spice. Et emplastrum ex absinthio et oleo ro. in principio et proprie ubi timentur apa et in principio cum ceroto feco ex eo et oleo de alchana vel stercoze capraz montanaz et oleo facto emplastro sim Abo.

Capitulum. xi. de debilitate epatis.

Debilitas epatis est lesio uirtutis et actiois eius sensibilis. sicut dolor est lesio uirtutis et actiois eius sensibilis. Simpliciter et simpliciter sumi potest. et quod sit utroque modo sumpta et cause eius: quibus sint extrinsece et intrinsece et quibus proprie sunt ei et ex coitate alioz mebroz ycinorum ut fellis et

splenis: et remotoz ut stodi itestinoz renium vesice. et spualium ut cordis pulmonis et diafragmatis: et aialium ut cerebri et totius corporis ut in febricitantibus et algozatis et resolutis corporibus: et et mebris currentibus ex eis ad ipsum ex quibus maxie et plurimum tingat ex casis supra. caplo de debilitate stodi. habes. et simpliciter sumpta poteris colligere ex generali. Sed signa ipsi habes sumpta: vel sic: nec non et carum eius in spali put ea variat ipsi nam a non stodi diuersa iuestigando sic ynicuique applicabis. Nam si quidem debilitate epatis quis absolute et simpliciter patiat: que. h. epati eum appellauit. signa erunt mutata alitas ad citrinum vel albedinem vel viriditate: et quibus ad fusciditatem. put lipza in signis complexionu stodi: et epatis fuit dictum. Cum enim color corporis ex rubeo et albo fuerit admixtus sanitates eius significat. Et exetia. s. yzine et ego mutata sim plurimum propter illud quod supra dictum est a nali in colore citrioyt palido rubeo vel glauco: in suba subtili grossa et aquosa: et sedime multo vel pauco sim diuersitate facietis cae: et et actio lesa. nam plurimos eoz quibus debilitates hnt: in suo epate comomitat et proprie cum penetrat cibus dolor lenis extetia usque ad crura. Si uero debilitatem patiat simpliciter et paliter digonis ipsi: signa erunt quibus sanguis egredies in flomia erit aquosus: quibus mebris non uis nec assimilatur: que islamat et proprie facies et oculi. Etia yzina et ego sim plurimum est sicut lotura carnis: quibus non separatur aquositas a sanguine: sed trahit sanguis cum ea vel subtile eius nisi illud ex debilitate retentum sit: quibus tam diu non retinuit donec digestiua perfecte cibum in sanguine alteraret. Et signa debilitatis digonis quibus est principalis: et quibus est ex peccato administratiua supra de debilitate stodi habuisti: aut quibus generatum sanguinem totum continere non potest: sed pars aliqua egreditur non retenta cum yzina vel egestione: uis sequitur sicut dixit. Ha. fluxus sanguis: et proprie yzina sanguinea. Ingt Abo. et est pretea cum egritudinibus acutis sanguineis: yzina sic fauguis ipse emittit apertioe uene in ea non exite: significat repletionem sanguis supflua: et talis fluxus lous in pcellis non mutat: et fit in hnt complexionem calidam colericam uirulentis: deide sic fer et sic sanguis nigrefactus adustus: et habente complexionem frigidam sit sicut sanguis nigrefactus coagelatus omnis ab adusto in multitudie opacitate et obscuritate nigredis et doloris puatioe et pueniunt ambo siml ad fluxum diuersoz color in fine: et illud ostedit quibus digo sit mutata ad corruptionem. Et si egestio fuerit alba et yzina proprie alba translucens erit signus quibus eius digo omnimode sit ablata. unde debilitas corporis sequitur multa: nec erit signa superfluitatis cum non superfluere possit ut supra de debilitate stomachi est ostensum. Debilitate autem attratiue simpliciter et principalis significat egestio chilosa: nisi sit in oppilatione eaz citius egreditur chilosa ego: et est grossior: pro subtile ebili: quibus tractu fuit ad epar grosso nequicute penetrare: et est minoris estitatis propter hoc. Et quibus cum hoc fuerit yzina tincta significat quibus nocumetum est in attractiatis digestiu: ego aut magis attractie. Et certificar debilitate digestiu debilitas corporis: debilitate uero retentioe ipsi simpliciter et proprie significat quibus ab epate festinat expulsio cibi: quibus ad debilitate uis sequitur fortitudo alteri et ecoruer so ut ait. h. Quo expulso atreaz fiat hūoz gnatio sequi supfluitatu triu mioratio non tantu hūoz et et yzine et tincture eius. et tinctura egonis minorat: quibus colera non gnatur quibus tingat yzina. et minorat et necessitas surgedi ad sellam cum colera non transmittat ad intestina: que perducit quibus ad colica: et multa cum non genere ad splenes non transmittitur: nec de eo ad os stomachi ut excitet appetitum quare minorat. Et apparet signa debilitatis digestiu ex debilitate

ipfius: 7 sunt qz nutrimentū perueniens ad membra est il-
laudabile iperfecte digestū 7 aquosum: qre nō bene vniū
nec puerit in mēbra: sed supflūes in eis causat iflationē
cū mollitie: 7 colore subalbido. Et qñq; pducit ad hidro-
pīam. Sed signa causaz dūbilitatis absolute: 7 specialiter
sumpte extrisecaz 7 intrisecaz 7 pparū: 7 ex cōitate existē
tū ex signis p̄dictaz causaz eius cognoscere poteris: nec
nō 7 curā. ¶ Cura ergo itūere illie 7 illa reducas in hunc
locū: 7 put oz curā cū p̄p̄is opare p̄dictis simplicib; 7 cō
positis: 7 que hic subiungem; cū auxilio yhu xpi oipotētis:
cui; nomē sit per ifinita secula benedictū. ¶ Medicamē
bonū ad debilitatē ep̄is Abo. B. lacce ablute: aristologie
aloes: añ. 3. iij. succi eupatorij: semis feni. 7 attriplicis: ana.
3. v. absinthij romani. 3. v. semis endiuie 7 aneti: añ. 3. v.
se. apy. 3. iij. fiant ex eis trocisci: aut sufuf. ¶ Aliud me-
dicamē. Sali. exptū. B. passularum enucleataz: aur. xxy.
croci aur. i. 7. 5. calami aro. aur. ij. bdely iudaici. 5. y. 5. cina-
momi aur. i. cassie. aur. 5. spice aur. ij. sgnāti aur. y. 5. mirre
aur. iij. gūmi albotin aur. iij. darsesaban aur. y. mell aur.
xvi. vini q̄tū sufficit. Et qñq; ponit in ipo opuz: 7 semen
lusgami cū associata ē dūbilitas caliditati: 7 pp hoc filoniū
puenit. Et extrināuit. B. q; hoc medicamē ē extrinētib;
ei cū suis pprietatib;. ¶ Euaporatio p̄ferēs valde. B. ci-
namomi: cassie: añ. 3. 5. spice. 3. i. sube absinthij: eupatorij;
añ. 3. v. buliāt in vino odorifero: stiptico: i quo sint cōmi-
te tortelle: 7 addat olei de neriden. 3. i. 7 infusa lana fiat
euaporatio si debilitas ex cā fuerit frigida. ¶ Si vō ex ca-
lida fiat hoc. B. endiuie cū radicib;. Ad. i. sandali yrius/
q; spody: añ. 3. y. cuscute: florū absinthij: añ. 3. vi. buliāt in
aq̄ ro. cū succo granatoz musoz: vel pap acetij: 7 predicto
mō fiat euaporatio. ¶ Emplz bonū ad idē i cā calida. B.
rosaz p̄p̄tioz vitis albe: cimariū rubi. añ. 3. y. violaruz
3. 5. spody: sandali endiuie: floz squināti: añ. 3. y. 7 ofice cū
oleo ro. 7 cera. ¶ Emplm bonū in cā frigida. B. cipi. ma-
sticis: spice: thuris: galie nucis cipestis: añ. 3. 5. cimaz sgnā-
ti: anisi: feniculi: apy: semis: añ. 3. iij. musci. 3. i. acetij. 3. i. suc-
cupatorij. 3. y. olei de reubar. 7 cere qd sufficit: 7 qñq; addi-
tur aloes. ¶ Inquit Abo. cū vides ip̄essionē debilitatis
ep̄is pueniētē ad digestionē: p̄fortat cū his in qbus ē sti-
pticitas 7 caliditas cū mēsurā: 7 aromaticitas. Et si in eis
maturatio sit: sicut sunt medicie p̄p̄ite ex his: vt spica fo-
liū: nux mus. coriādz vl cardamomū: mastix: calam; aro.
ciperi: 7 filia. Et si fuerit pueniēs ad retētiā adde stipti-
citate: 7 minue de calefactōe: aut p̄forta huiusmodi medi-
cinaz cū medicis p̄positis ei: cū ifrigidatiōe: sic sūt balau-
stie rose hipogstidos: 7 similes. Et si puenit ad attracti-
uā: p̄forta cū eis i qb; est parua stipticitas ea mēsurā que
p̄serueturū ep̄is: 7 sit in eis caliditas 7 aromaticitas q
ex p̄dictis eligere debes simplices 7 p̄positas fm moduz
approximatas studēdo in aptiōe oppilationū: Et si puene-
rit ad expulsuā p̄fortabis cū calefactiōib; aromaticis: 7
7 b̄iectatib;. Et calefac renes: splenē 7 viscera: 7 aperi op-
pilationē. his p̄dictis medicis obuiabis malitie p̄plexiōis
a qua plurimū dūbilitas absoluta 7 spālīs puenit. Et qz ex
oi malitia p̄plonis puenire poterit studebis ipam cogni-
tā cū p̄dictis alterare: 7 cū diēta extenuatiua vl resūptiua
sibi: put oz: 7 vbi p̄sp̄ra iuenies: si xps voluerit. ¶ Sali.
elm valēs ad dūbilitatē ep̄is mūdificat canales ei; 7 fell.
subriliat hūores: puocat vrinā: p̄fortat ep̄az p̄fortatōe ma-
gna. B. lignialoes: rosaruz: spice nardi: cinamomi. añ. 3. y.
laccē: reubar. gariofi. añ. 3. 5. asari: ani. maiorane: masticis:
granoz balsami: añ. 3. iij. fu. meu. squināti: spody: añ. 3. i. ca-
mepitbeos: cuscute: añ. 3. i. 5. Lōficiāf cū aq̄ syrupo de li-
gnoalo. aqua ro. 7 queccaro. dosis a. 3. i. vsq; ad. y.
¶ Capitulū duodecimū de cacētia: 7 est qualitas
mutata.

Acesia fm Az. gñalr sumpra ē mala corpis dispō
quā sequit egritudo. Specialr aut ē mutata quali-
tas. seu habitudo corpis añs hidropifis. Cuius cā
mediata est debilitas ep̄is: 7 pp̄ie digestiue ei;: cui; cās
immediate p̄misim;. Lū. n. debilitat ipi; digestiua sanguis
gñatio sit flatici 7 aquosi: cū digō scdm. H. ispiſtando p̄ce-
dat: q mēbris nō vniū. vt ait. H. qre remanet i facie ipozū:
7 supflūes bitudinē ipozū imediate nālez pmutat: alterat
7 iflat: 7 tunc dī cacētia. Et cū supfluit ita q; fla vel aqua
adeo vincat in sanguie: q; nā segregare nequeat: s; trāseat
cū sanguine ad mēbra: 7 i eoz vacuitatib; aggreget; segē
hidropifis: dñs a cacētia i q̄to ei;: qd ē ex toto gñe p̄ter
nām: 7 cognoscit ex p̄mutatiōe coloris corpis 7 faciei ad
albedinem 7 citrinitatez: 7 apparet iflatio in palpebris: 7
extremitatib; manū 7 pedū: 7 qñq; sp̄argit in totū corp;
ita vt fiat sicut massa in q; ip̄ressiōes dimittunt vestigia 7
p̄canitates. Et qñq; appetit; multiplicat; p̄pter flegmatis
acris multiplicationez ex debilitate digōnis. Et quādoq;
debilitat; appetit;: 7 crescit sitis cū digō corruptū in p̄ces-
su: 7 serose: 7 nitrose supfluitates veniūt ad stōz: 7 accidūt
tūc vigilie. 7 i cōmissuris 7 gignis calitas: 7 purit; pp va-
porē corruptū ascēdētē. 7 minorat; vrina 7 sudor: 7 multi-
plicat; v̄tositas ex q; accidit iflatio in mirach: 7 descēdit 7
inflat; bursa testiculoz: 7 cū accidit i eoz corpozib; vlcus
fit difficil; solidatiōis pp p̄plonis corruptionez 7 hūidita-
tis abūdātiā. Cura cacētie est due res. vna ē ep̄is cō-
fortatio 7 digestiue ei; pp̄ie: nec nō 7 alioz. s. stōi 7 mem-
broz: vt mae nō generent. Alia est exiccatio gñate hūidi-
tatis multiplicata in sanguine. ¶ Primā rē cōplet que i
p̄cedēti caplo habuisti: 7 i cura debilitatis stōi 7 digestiue
ei;: illa ergo p te videas. ¶ Scōdz rē p̄plebis cū his q; i cu-
ra male p̄plonis stōi hūide meri 7 ep̄is dixim;: 7 specialr
7 pp̄ie cū euationib; hūiditātū p oēm regionē pueniētē
ei;: puta p secessuz: 7 hoc cū elisterib; 7 absterfuis cū apiti-
uis subtilitātib; 7 icidētib;: 7 p̄fortatib;: 7 soluetib; in p̄-
cipio cū facilitate. Deide cū fortiozib; q; sunt ex p̄dictis
nota cū farmacuz: 7 pp̄ie ex vera s̄ali. factis si caliditas
fuerit mixta: vel cūz yeris magnis. s. coll. oq̄ntide pp fla. 7
yeralogodion: ruffina 7 alyz. Mūdificat. n. hec s̄aguinē 7
mēbra p̄dicta a supfluitatib; absq; hūiditatib; in anitis.
Slebotomia aut i hoc locū nō hz: nisi raro. s. cūz debilitas
fuerit ex replone sanguis: vl retētiōe: 7 p̄p̄e mēstrualis in
mulierib;: 7 hemoroidalis i viris: 7 tūc i p̄ncipio locuz hz
anteq; debilitas crescat: 7 i pauca q̄ritate: 7 dispartita: do-
nec p̄pleat idigētia: 7 vt meli; tolleret;: 7 cū vomitu puo-
cato cū his q; mām respiciūt pp̄iā: q; supi; i cura stōi deā-
sūt. Et cū puocatib; vrinā hic supra i cura oppilationis 7
ap̄is ep̄is dicitis: 7 sudorē puocatib;: vt sunt ynctiones
potiōes: 7 balnea naturalia termaz: 7 artificialia sicca nō
hūida. Sricatōes: 7 exercitia supra i cura stōi deā: 7 cū re-
gimine exiccatiuo in oibus nō naturalibus reb; superius
declarato: que omnia infra in cura hidropifis seriose speci-
ficata subiungemus duce chr̄sto.

¶ Capitulū tertiumdecimū de hydropifis.

Hydropifis vario mō notificat. a Joānitio. n. q; sit
mala p̄plo hūida mālīs. ab Abo. ap̄a aquosum vl
egritudo male p̄plonis i q̄ritate supfluitatis ma-
gnitudis mēbroz. a. B. q; est dispō. vel mala qlitas seu ha-
bitudo corpis seq̄ns peccatū digōnis: 7 vnionis act; nu-
tritue v̄tutis. Nec mirū cū fm cū nihil mirādū. eadez si-
gna tres h̄c rōnes in dñtib; habitudib;. 7 sana 7 egra et
neutra dīci. s̄l̄r candē egritudinē diuersis p̄sideratōib; i
diuersis gñib; egritudinū 7 diuersis p̄ter nām reb; repo-
ni nō est mirabile. Cuiuscūq; at gñis sit: tres sūt ei; sp̄ca.
s. asclites hypofarca. 7 timpāites. hypofarca vō anafarca
7 leucostantia sinonima sunt sp̄ci se. Cuius aut cā duplex

De egritudinibus

est: cōis et ppria vnicuique sp̄ci. Cōis est gncplex nāl: localis efficiens formalis et finalis. Materialis est mā frigida d̄ gñe flegmatis aquosa vel v̄tosa. Localis est vacuū vētris. iter ḡrbū et sipbac. in quo mā p̄dicta colligitur aut sp̄ogiositas mēbroz corpis vniuersi. Efficiens ē triplex cōiuncta aīis: et p̄mitiua. cōiuncta ē duplex: vere et q̄si vere. cōiuncta est mā ip̄a frigida mēbra alterā: et i tumorē eleuans. q̄si cōiuncta est debilitas epatis: et digōnis ei: et tunc illam materiam regeneras: dicēte Hali. omnis hidropisis causa pp̄ ifortunūz sanguificatiōis ē fiēs. Aīis ē mala dispositio epatis: et alioz mēbrozū digōnis de gñe male p̄pionis pure. vel hūozalis ex se: vel vicinitate solo cōiuncti et apa habēs efficere nocumētū in digōne. p̄mitiua ē oīs cā exterior nocumētū in digōne ip̄imēs: et debilitatē maiorē q̄ i cacesia p̄dicta. que superius dicte sunt hic: et supra de cura debilitatis stomaci: et digōnis ei. Causa aut̄ formalis ē sua eētia habita per notificatiōē ip̄i. Causa finalis est vt destruat totalit̄ digestiua ep̄is: et ad iteritū p̄ducatur: et plurimū ita est cū fuerit antiquata et cōfirmata: et pp̄rie asclites deinde timpanites: deinde hypofarca: vt infra patebit. Cā aut̄ pp̄ria vnicuique sp̄cie ei: ex varietate causaz p̄dicta ruz p̄t assumi. Cū. n. epar et digestiua ei fuerit debilitata p̄ncipalr: nō tñ multū. qz generet sanguinē: s; flegmaticū qz trāsens ad mēbra digōnis tertie ifridata nō p̄fecte coquit: nec in sanguinē auertit̄ purū: s; in flegmaticū potū. quare eis nō vni: sed sup̄flues coz sp̄ogiositates replet. et cū nō possit resolui et multiplicari: et ea eleuat in tumorē et tūc efficit hypofarcā. q̄ cū a debilitate digōnis minoz p̄cedat. et cām cōiunctaz et diffusaz habeat in oibus mēbris minozis periculi erit. Et s; aquositas et v̄tositates sint diffusibiles magis q̄ s; flā per oia mēbra: tñ qz sunt facile resolubiles: ita diffuse et nō p̄manēt hypofarcā gñare nō valebūt sicut flaticitas ip̄a. Cū v̄o epar et digestiua ip̄ius fuerit debilitata p̄ncipalr et in se: et fuerit augmētata valde et p̄fecte adeo qz nō gñet sanguinē flicuz: vt pus: s; oīo eius p̄trariū: qd̄ est aquositas qd̄ sup̄abūdās multū i sanguine pauco nec possit se p̄strari ab eo: et expelli ad p̄suetas regiones: aut pp̄ debilitatē expulsue epatis: et attractiue renū: aut pp̄ multitudinē et abūdantiā ei: aut pp̄ viā obstructionē: nec mēbra illā trahāt cū abhorreāt: remanens in epate cū nā sibi illā nequeat sustinere p̄ refudationē qd̄ p̄ poros velaminis ei: trāsit in vacuū vētris: et ibi colligit: et tūc efficit v̄a et pp̄ria hidropisis: que asclites d̄r: q̄ ē aquositas collectio. Et qz mā ei: q̄ ē cā cōiuncta simul collecta ē: et a cā maior: et q̄si p̄fecta debilitate p̄cedēs: iō magis p̄culosa dignoscit: et quoqz qz sp̄ualib⁹ est magis cōiuncta. Cū v̄o debilitas digōnis icipit in stō: pp̄ aliq̄ suaruz causaz: fueritqz caliditas stōi et itestinoz debilitas: vt s; in se fortis: debilis tñ respectu cibi. qz fuerit grossus viscosus: vel naturalr v̄tosus multiplicabit v̄tositates i eis cū aliq̄li hūiditate pp̄ diminitā decoctionē cibi: q̄ trāsens ad epar nō corrigi i eo pp̄ debilitatē ip̄i ex cōpassiōe grādi ad stōz: sic supra de debilitate stōi. auctoritate. H. ē d̄m. Et cū hoc nō possit expelli aliq̄ phibēte cā: nec nā valeat tollerare ibidē subtilitate sua penetrabit per poros velaminis in vacuū vētris: et ibi faciet iflatiōē: q̄ improprie et abusue dicta ē hidropisis ad similitudinē tumoris vētris in hidropisi: pp̄rie tñ a modernis d̄r timpanites a pp̄riate timpani: qd̄ p̄cussum resonat pp̄ p̄cussionē aeris: p̄ pelvis extēsiōes. ab antiqs v̄o sicca d̄r hidropisis cum vētri nō isit aquositas aliq̄: de q̄ sit curādū: imo v̄tositates sicca q̄ a caliditate p̄cessit: et hidropisis v̄a a frigiditate p̄cedat. vnde hyp. ip̄am idropē noiauit sicca: que chz a debilitate minoz digestiōis p̄cedat: et a caliditate min⁹ deficiēte q̄ asclites: et maior q̄ hypofarca: et causa eius cōiuncta sit magis resolutibilis tenebit̄ medium in inferendō pericu-

lum et mortem inter predictas species eius. ¶ Signa: hidropisis quoqz signa habet cōmunia: et propria. Cōia v̄o sunt duplicia: qd̄ sunt cōia sp̄cieb⁹: inq̄tū h̄mōi: et qd̄ sunt cōia eis inq̄tū ex cōib⁹ cāis p̄cedūt. p̄ima sūt ex p̄te qualitatis mutatae: qz coloris alteratio ad citrinū: palidus viride: seu nigrū et iflatio palpebraz: et oculoꝝ pp̄ cām suā perī d̄ictā iflatio extremoz: et iflatio pedū pp̄ elōgationē a fonte calozis pp̄ motū et sitū coz ifimū: et pp̄ mēre grauitatē et se. tepida plurimū. Et sunt alia ex actōe lesa. vt scitis clamosa. a q̄ nō eūant: cui cā ē triplex. p̄ma ē pp̄ria passio stōi. et nutritiōz ex cōlitate nitrosa tacuta. aquositas colecte i eis que iflat et exiecat ea. Scda cā ē cōpassio coz ad sp̄ualia: et cōstrictio anhelit⁹: et iflamatio sp̄ualitū ex vaporib⁹ ascēdētib⁹: vt i asclite et timpanite: sicut dicit Hali. vel pp̄ mām crudā in sp̄ualib⁹ aggregatā. sicut i hypofarca. Et tertia ē. qz potus aq̄ nō penetrat ad mēbra exiecata. vt ponit Abo. pp̄ oppilationē q̄ p̄cedit: vel cōcomitat plurimuz: vel sequitur necessario. Et paucitas appetitus cibi nisi accidat a frigiditate ep̄is: vt cū puenit ex potu aq̄ frigide sup̄fluo i hora nō sua. Et alia sūt ex exētib⁹ a cozpe. Nā i oib⁹ sp̄eb⁹: et pp̄rie i asclite minozaz v̄rina: et i plib⁹ dispositiōib⁹ rubet pp̄ ipotetiā sequestratiōis ip̄ius a sanguine et colā ru. nō ergo oīs vt iudicet p̄ tincturā v̄rie et rubedinē ei: caliditatis hidropisis ff̄: nec colice ff̄: nec oppilonis ex frigidis hūozib⁹: sicut nec p̄ ei: albedines frigiditas fe. acute et frensis. vt ait Abo. ¶ Et mltoties accidit eis bothoz: q̄ erupte emittūt aq̄ citrinā. et multiplicatio egōnis sanguinolēte: et pp̄rie i hypofarca et timpanite. Et breuiter signa cōia sp̄eb⁹ hidropisis sunt cōia signis cacesie: et cadē sp̄e scdm plurimum. d̄rntes tñ in q̄to: sicut et cāe. si. n. sint parue demōstrāt cacesiā p̄sentē: et p̄noscere futuras hidropisim: si v̄o augeant̄ demōstrant hidropisim p̄sentē tñ. Cōia v̄o signa inq̄tū ex cāis oib⁹ p̄cedūt sunt. Nā si fuerit ex pp̄ria ep̄is passio debilitatē ip̄m et digestiua ei: signa sunt i eo icipietia et perdurātia. Et si qd̄ sit mala cōplexio calida: et egritudo acuta debilitas ip̄am signa sunt iflamatio et se. plurimū tepida. qz effimera pp̄ dictam cām. scitis. amaritudo ozis: citrinitas coloris: castus appetit⁹: v̄dit: coloric⁹ viridis: et citrin⁹: v̄rina citrina: nō necario pp̄ cām d̄ictā. Et si sit caliditas liquefaciēs: signa erūt liquefactōes in v̄rina et egōne: et antecessio v̄rine. et egōnis lauatiue et virulēte. Si v̄o mala cōplexio fuerit frigida: signa erūt v̄ria. Et si qd̄ causa debilitatis fuerit mala cōp̄: puta oppilio signa p̄cedēt oppilonis p̄dicta. Si v̄o solo cōiuncti signa solutiōis p̄rebit. Si ēt apa. signa apatis ei: iaz dicta: et rufis. Si v̄o debilitas cā sit ex cōpassiōe ad aliud mēbruz: signa passiois mēbra illi p̄cedēt: et debilitas erit variatiōne recipiēs fm itēsiōne et remissionē illi: passiois. Et si qd̄ fuerit ex cōpassiōe ad aialia et sp̄ualia. signa egritudinū illoꝝ p̄cedēt. Si v̄o ad nutritiua: illa p̄cedent signa egritudinū itestinoz. qz colica et ileon. et si ex cōpassiōe ad renes p̄cedent signa egritudinum renum diuersarum. et si ex cōpassiōe ad splenem p̄cedent signa egritudinis splenis. s. debilitatis et oppilonis plurimū: et color d̄cliuus ad viriditatem. ¶ Signa pp̄ria sunt et duplicia: quedā sunt pp̄ria vnicuique sp̄ci: et quedā vnicuique sp̄ali cāe. p̄ma sunt. nā in asclite sunt grauitas sensibilis cū timore magno i vētre: et cū p̄cutit nō sonat: s; cū cōmouet audit sonitus aque cōmote: et tact⁹ eius est tactus v̄tris pleni aq̄ nō iflati: et mēbra: et extrema in eo nō fiunt grania et tumida: sicut in hypofarca: imo si inflant̄ in p̄ncipio ei. in fine arefcūt et iflat v̄riga et testes: et est paucitas v̄rine et pulsus est paru⁹ frequēs tendēs: ad molliciē pp̄ humiditatem. Et q̄si asclites est eueniēs subito: post lapidē renū exēte absqz causis in ep̄e manifestis: et alijs mēbris: tūc scias qz vna duarum viarum. seu porozum v̄ritidum est disrupta.

De egritudinibus

fit ventus: nec caput sit discoopertum soli. In rubifican-
tibus quoque: vt in extremis applicentur: et coctis et anchis:
s; pax e inuanti i eis. ¶ In emplis aut vinctioib; et osimi
lib; os q; attēdat; pprietat; et locus vbi apponant. In hy-
posarca. n. i mēbris vn; uersū corpis. In tīpania et asclite in
vētre: et i oib; in epe q; alterēt et cōfortēt. In cauterijs aut
sciēdū q; cōia sint hyposarce et asclite: s; os vt fiat post solu-
tionē p tres dies: vel quatuor. et post abstinentiam. Et sint sex
cauteria: tria i latitudine: et tria i lōgitudine incipēdo a cas-
so: vsq; ad femur. Incisio. Sciēdū ē q; ppria ē asclite: s; pa-
rū pficit: nisi i corpe valde forti qd potēs ē tollere exer-
citiū tēperatū fame et sitim. Et fac vltimo cū alia nō p-
tulerit: et cū sit nō os: vt mltū d; aq; subito educat ne cadat vt
s; paulatim. Ingt. n. hy. Quicūq; epici: aut hidropici vrunt
aut icidūt sanie: aut aq; mltā et subito educta spēte moriū
tur. ¶ Mod; at icidōis ad extrahēdū aq; vt asfirm; ait
est vt erigat se eger equali si p-: vel sedeat eqli situ: et p-
māt feruētēs latera ei; vt expellāt aq; ad iferioza sumi-
nis. deide administret icisio: ita vt mēsuret iferioza sumi-
nis q̄ritatis triū digitoz; p̄uictoz; deide icide si fuerit ini-
tiū hidropis ab intestinis. Et si fuerit a pre epis fac icisio
nē a latere sinistro sumis. Et si fuerit a splene icide a late-
re dextro suminis et sublena ipm vt scindat siphac. deide
excoiet mirac; vsq; ad siphac parūper ad iferioza lateris
scisiois mirac; iferi; sub foramine siphac: q̄ren; cū extra
bit cāna cooperiat illd; et retineat aq; ppter diuersitatem
duoz; foraminū. deide itromitte in ipam canulā ercam.
Lūq; accepis fac ipm iacere resuppinū. Et os vt p̄sideres
pulluz; et cū icēperit debilitari parūper retine ipam aquā
Lūq; aquā extraheris: et sine extrahōis remāserit aliquid
tūc iā sufficiet vt laborēt i ea medicine solutiue. Et q̄nq;
fiūt post icisionē cauteria q; dixim;. Et q̄nq; fiūt i sō epe
et splene: et i iferiozib; sumis cauteria minuta. Et q̄nq; sub-
tiliatur qdā. et faciūt currere aquositate ad siphac et vesi-
cam quam faciunt cauteria: et incidunt illam: et faciunt
currere aquam illam paulatim. Et est conueniens regi-
men ad illud. et adiuuat ad illd; sternutatio. et qd facit cur-
rere aquositate ad iferioza. Et os vt caueat ne veniat res
cū ruptura. Et q̄nq; pūgin; ifaturā testiculoz; cū acub;
multis: vt aqua residatiōes habeat plimas: et cū solo suc-
cedit dolor et pūctura os vt administret effusio olei aneti-
ni. vl; camomelini: et oleoz; vicinor;. Et empla facta ex fe-
nu greco. semie lini: et altee. Et effusio aq; cale. et olei suffi-
ciēti. In flomia vō q; icidōis ē spēs: sciēdū q; ipa nō ue-
nit: nisi cū fuerit ex ea calida: et ex retentiōe sanguis p̄uerti
eiari: et cū signis repleonis. et proprie tūc uenit in pncipio
dū virt; ē fortis: et flā et aquositas nō vncūt i sanguie mul-
tū: et pinde os gradatim. et cū trepiditate pcedere in co.
¶ In fine vō cū sit extra. neget ne subtrahat nutrimentū et
faciat exrescere aquositate v̄tositate vl; flā. Et ei; p̄petē-
tia i hyposarca ē magis. i asclite min;. i timpanite medio-
criter. solonis vō p̄petētia magis i hyposarca et asclite: mi-
nus i timpanite. Zit. n. S. cu; huoz; pax ē a nā sanguis distās
floma audacter. cū vō plus verēter: cū vō plimū nequaq;
Manifestū aut q; flā ē a nā sanguis pax distās: aq; vō plimū
v̄tositas mediocriter: cū ex flate ḡnēt. Res corri-
gēs accētia ē. q; istat amittat ea diuersimode scōz; eoz; di-
uersitate et pluralitate. Et ē p̄ ancedētia et sequētia nora.
¶ Propriū at regimē ē qd cuilib; sp̄ei ipi; debet cā si vniū;
cuiusq; gerat auxilia ppria. qd p̄dicte res cōis regimē: i
quoz; obseruādi b̄nt p̄leri. ¶ Si ergo sit ei; spēs hypo-
sarca. et cā ei; efficiēs sit calā cū signis p̄dictis repleonis p̄-
mittat si d̄mia scōm p̄dictū modū: qd liberabit a p̄foca-
tōe multitudinis. deide sequat euatio minoratiua flatis
ex colirys et clisterib; et vomitib;. et digestiua ipi; ex syru-
pis de endiuia: et absintbio ros. et alyz apitiuis calidis mi-

rtis cū fridis supra i cura scōm modū vlem victis et troci-
scis: sicut sunt troci. de rosifis siccis: de alkekengi: de lacca: et
d; spodio: et files. Et alteret epar cū tēperatis vl; fridis pax
excedētib; vt sandalis pp caliditate ei;. Deide sequatur
purgatio cū reubarbaro et pillulis ei; aloē rectificato sic-
co ros. et aq; mirabola. citrinor;. et kebu. et agarico. deide re-
soluat et euaporet residuū modis p̄dictis. ppe cū baleno
et vinctioib; mēbrorum digōnis tertie ex rebus h̄ntibus
pfortare illa. et digōnē eoz; vt sunt camomilla mellilotus
lupne: et folia citri. et alia calida tēperate. Si vō cā ei; sit fri-
gida: postponat flomia. et minoret mā cū vomitib; clister-
rib; et colirys pprie. q; ifra in colica spūs sancti auxilio di-
cturi sum;. Digerat quoq; flā cū syrups. s. de eupatorio: d;
isopo: de calameto: et trociscis de reubar. d; eupatorio cum
aqua iuniperi qd ē p̄p̄iū et aqua radiciū: et ely; vt ē oya-
lacca: dyacurcuma pprie. et pfortet epar cū tēperate colis
superi; dictis: vt ē oleū nardinū. de cinamomo: xiloaloe et
p̄positis. Deide purget cū agarico elleboro albo. qd; iest
virt; attractiua h̄ntoz; ab extremitatib; corpis et serapino
et pprie cū pillulis ei;: et pillulis d; raued cū gumis q̄s i an-
tidotario nro d̄scripsim;. deide residuū resoluat: et euapo-
ret modis p̄dictis si expediat gradatim de spē leuiorū ad
fortiores trāsēdo: et ppe cū balneis t̄vncōtib; mēbroz;
tertie digōnis ex reb; h̄ntib; pfortet cū aloē: et digōnes eoz;
cū calitate manifesta: vt sūt sticados: amomuz; sādaraça
cordumeni: laur; et filia. Et dietent subtili; i vtraq; cā et
cū siccis ad caliditatez; declinatib;: vl; friditatez; put exi-
git dispō cāe. Si vō sit spēs asclitis ei; ueniens regimē
regimē exiccatiū et eductiū aq; citrine: q; est cā p̄uicta et
mālis ipi; scōm omnez; modū d̄cū i cōi regimine: et sūt ea
q; i nro antidotario enumerauim; q; sūt de ḡie lacticinoz;
et aperientiū v̄natiūoz;. Et si qdēz; a cā frida epis calidi-
tatez; nālez; extigente fuerit: facta digeres p̄mo cū syru-
po de eupatorio: de ireos: calameto: syrupo acetoso: sglū-
tico: et cū aqua squināri: amomi: spice: et alioz; subtiliatiūz;
et minorabis cu; clisterib; et colirys. ppe: deide dabis di-
gestiue apparēte aliqd ex p̄dictis farmacus simplicib;: qd
fuerit leui; et salubri; vt est ireos: semen v̄tice excozica-
tū et p̄fectū cū melle: et aqua folioz; rafani: et armoniacuz;
vl; serapinū: ascebrā et euozbiū cū vitello ouoz; et vinū i
fusiōis pulpe colognide: vl; cris v̄sti: et tubel cris i q̄ritate
3. i. deide succū ebulli. vl; mediane corticis sambuci et pul-
ueris carnis ericuz; exiccate i hiposarca. Et caricas cū lacte
titimali. 3. i. cū guttis. 3. i. cocody: sterc; colūbinū i syrupo.
deide succuz; cucumeris asinini. vel radices ei; cū syrupo
acetoso. deide syrupsū de folijs mezereon: deide folia me-
zereon rectificata cōtrita et cōfecta cū melle: vl; pulueriça
ta i syrupo: et est de v̄timitis: vel cōposita ex eis: q; ifra duce
p̄po dicent; sint aut successiue administrata. ¶ Ingt. n. Hy.
Sal. varie os vti farmacus. Et sint cū interpolatiōe exhibi-
ta. vt geti et cibo resumat nā i medio tpe. Ingt. n. Hy.
cū farmacaueris forbitiōib; vtere. Et resumpta digōne i-
tendat pp qd vtile erit i medio tpe aliqd digestiū aper-
itiū et subtiliatiū dare. vt est dyacurcuma pprie et tiria-
ca: et trocisc; amigdalaz; amaraz; de eupatorio: de ascebrā
et alia filia i antidotario notata. Deiceps vō dabis diureti-
ca. et vrinā puocātia calida p̄dicta i caplo v̄lis cure: icipiē-
do a leuiorib;. Et ex appropatis est lac camelaz; feraz; se-
rū ei;: et vrina ipaz;. Et pprie arabicaz; puz; bibitū vl; mi-
xtū cū his q; puocāt: vt secca: spica: amomū: abrotanū: et si-
milia. Nec attendenda sunt sophistaruz; verba. s. q; nā la-
ctis filis est hidropis. Nā est ei; v̄ria pp illud qd in ipo est
de absterfiōe et pprietate sua qua educere hz; aq; citrinaz;
pp similitudinem. sicut endiuia in egritudinib; calis epis
Et experientia cōfirmat hoc. qz plurimi ex ea sani facti
sunt: s; meli; vt tribuat p ebdomadā: aut trocisci d; aloes

cū .3. s. spody: et cū nō sustineat fortes in syrupo: nisi in exic-
 catis et sumptis corporib⁹ qbus def hic pprie lac. ¶ S3
 attendendū in q̄ritate eius: et nā corporis. In q̄ritate vt sit
 ei⁹ q̄ritas: quas bene digerere possit: nō acescat: nec cafee-
 tur. In nā corpis vt si sit mollis nā: tūc o3 vt rectificetur:
 et modus ei⁹ est notus ex pcedētib⁹ in sūma sc̄da. Deide
 fridos fortes: purga cū meçereon et silib⁹. Deide procedas
 ad resolutionē cū balneis termarū siccis nitrosis: et salis:
 vel artificialr constructis cū fumis ex ags subtiliātib⁹ resol-
 uētib⁹ p̄dictis supra in hypofarca. Et sit appropriata: et cir-
 cūscripta regioni vētris: sicut in hypofarca in corpore vni-
 uerso: et p̄inde per modū embroce et ifusiois p̄dicta appro-
 p̄ient. ¶ Unctioes quoq3 et epla sup regione vētris ex resol-
 uētib⁹ et euaporatib⁹ s̄t vtilia. Et supra ep̄ appropriabis sti-
 ptica arōatica vtutē et robur ei⁹ seruātia: deide ad caute-
 ria: et vltimo ad icisioes si expedit est veniēdū. Si vō fue-
 rit ex cā calida facta asclitis calore nātē epatis resoluen-
 do debilitatē cū qua est plurimū se. et iflatio regimen p̄di-
 ctū exiccatiū et euacuatiū cācē ipi⁹ euz p̄trarys quodā
 modo p̄plendū: puta cū frigidis p̄teter. Nec attendat
 verba sophiste dicētis q̄ idropis nō curat. nisi eo modo
 quo oīs egritudo curat: et illud ē euz p̄trarys. sicq3 cū idro-
 p̄sis sit egritudo frigida curat cū calidis: cum n. sua cura
 pprie vertat ad partē cācē. vt superius dictū est: si qdē cā
 efficiēs sit calida. nisi illa alteretur p̄tē semp cā iuncta et
 materialis regenerabit et multiplicabit: qua mltiplicata
 hidropis augebit. Un. Halie. Qui curat morbum auget
 causam: qui auget causam auget morbum. ergo qui curat
 morbum: auget morbum. Dporet ergo vt principalis
 cā et efficiēs aīs que ē mala p̄p̄o epatis calida debilitans
 ep̄ et digestiua ei⁹ p̄mit in euione et exiccatiōe ispiciatur
 et auferat qua inspecta et ablata exiccatio et euatio cācē mā-
 lis iuncte euz calidis erit facilis. Alteratio aut ipi⁹ erit
 cū regimine frido p̄teter puta cōposito et mixto calido
 sc̄dm variā p̄positionē p̄trarioz morboz: hidropis. s. et
 febzis per eq̄litate et iequalitate eozum. Unde. S. singuli
 morbi simplices simplici medicina medicabunt: p̄positi
 p̄positis: equales equalib⁹: vel vno plus: altero minus.
 ¶ Hidropici quoq3 cū se. sic medicādi itelligunt vt pleu-
 retici et sanguinē screātes et ptifici. D. n. morbi q̄ sunt d̄y-
 medicaminib⁹ idiget p̄trarys: eq̄libus si equales sint. Si
 vō iequales: o3 vt fortioz medicet p̄us. alter vō non negli-
 gat. Intelligas quoq3 cōpositionē nō solū tēporalē: s3 par-
 tialē et localem: vt docuit Halie. Si ergo p̄cesserit retētio
 sanguis et signa repleonis apparēt: flomabis in p̄ncipio: et
 min⁹ q̄ i aly: deide m̄ozabis māz cū clisterib⁹ et colirys
 p̄p̄ys ad hec. Et digere cū syrupo d̄ endiua et alchebēgi
 de cuscuta: de succo solatri: succo granatoz muçoz et syru-
 po acetoso simplici. Deide facta digōne aliqli dabis ali-
 qd ex farmaciis p̄dictis educitiuis aque. Alterabis euz aq̄
 lactis capzini: asinini: vel succo endiuiē: vel rosarū: vel aq̄
 seminū cōium fridoz: vel succo p̄dictoz aliquo. Sintq3
 in ligda suba: et aquea bibita pp̄ dictā superi⁹ cām: et ordia
 te per itervalla exhibita et potata. Et in medio tpe detur
 aliqd alteratiū et p̄fortatiū. vt trociscus de berberis. vt
 de spodio: vel mirabo. citrini si vēter sit solut⁹: vel aq̄ fru-
 ctuū si sit cōstipat⁹. Deide dabis diuretica: et vinā puocā-
 tia. sicut ē aq̄ seminū cōium fridoz p̄fortata cū aliquo
 diureticoz: calidoz q̄ superi⁹ sunt narrata. Et ex illis est
 aqua lactis capzini vel asinini: vel etiā lac camelarum: si
 cā nō fuerit m̄tū cala: vel si fuerit: sit cū d̄coctōe endiuiē
 et seminū cōium exhibita. Deide p̄cedas ad balnea vncio-
 nes: et empla: embrocationes et epithimata: ex resoluētib⁹
 tēperatis: et paz stipticis habētibus seruare virtutes mi-
 rach: nō resolutionē ipedire. et deide si expedit ad icisio-
 nes. Caetera aut in hoc locū nō hnt cū sint vehementis

iflāmationis: et alia que superi⁹ tradita sunt. ¶ Regimen
 aut in oibus alijs nō naturalib⁹ reb⁹ sit exiccatiuum: sitq3
 cib⁹ facilis digōnis laudabilis chimi: et paucaz superflui-
 tatiū: vt sunt carnes puloz: p̄dicū: fasianoz: et auicularum
 paruaz mōtanaz nō pinguiuz: caprioloz affate nō cocte
 exiccate sumant sine brodio: vt in casu p̄dicto. Et qū euz
 subtiliatiuis et aperitiuis fuerint cocte. Et panis sit aliqd
 furfuris habens et salis: bene fermētat⁹ clibanaccus et bis-
 coctus: et sit calidis vel frigidis mixt⁹: put cā regrit. Et po-
 tus in facta ex calida sit aque habētis virtutē diureticoz
 dictoz: vel vini al. multū limphati cū aq̄ ferri. In facta
 ex frida sit potus: ex vino albo limphato p̄teter subtili
 vel paruo. ¶ Si vō fuerit spēs timpanitis regimen p̄p̄ius
 ei⁹ p̄ueniēs est regimen dictū iflationis stōi et epatis. Et o3
 vt minuāt solutiua nisi q̄stū p̄ueniūt humori flegmatico
 qui p̄tē eē materiā vētositatis: et ē diuretica: supfluitas. n.
 in eis et pprie calidis p̄ducit ad generationē vapoꝝ pluri-
 moz. Et multiplicent resoluētia vētositate et eructuatio-
 nem p̄mouētia p̄dicta ibi supra: et fricatiōes cū aleis: et cū
 sc̄e rute: gētiane: et silium: et euaporatiōes cū milio et sale.
 et alyz p̄p̄ys et vētosis: et silia ex emplis: et cataplasmatib⁹
 et spōgys: et balneis. et embroctis cū siccis et extenuatib⁹ di-
 ctis. Et si fuerit ex cala cā resoluētia vētositate sint ex tē-
 pate calis: vt ē fenī. apii: anisū: carui: mellilotū: camōilla:
 anetū: tribulū: et silia. Si vō ex cā f̄ra sit ex calefaciētibus
 manifeste. vt ē ciminū: spica: ameos: ruta: castoz. iunipez:
 et sal spēs: et cortex thuris. et ex p̄positis p̄fectio d̄ acoro cū
 nigella et coliriū ex baurac. ciminio: solys rute euz melle: et
 oleuz ruta. et nardi. clisteriatū: et o3 q̄ oia olea tynctiuosa
 alienent: oppilat. n. et p̄hibēt resolutōes iuncta exterius
 Dieta aut cibi et potus sit qualis in p̄dictis: vt est dicta et
 hec supra in cura iflationis. Deinceps ad medicinas com-
 positas deueniēdū. quas multaz descriptionē fecim⁹ in
 antidotario nostro sc̄dm oēs modū ex syrups decoctōib⁹
 p̄fectionibus electuarijs trociscis pillulis vncionib⁹ em-
 plasiris: et oleis appropriatis: que per te iuenies: et appoxi-
 mabis: put oportet: et te scire superius amonuiimus.
 ¶ Isaac quoq3 descriptionēz oium seriosam fecit. Halie.
 quoq3 et Abo. in antidotarijs suis: que obmissa p̄pter bre-
 uitatem per te inuenies si oportet. ¶ Syrupus cōtra hi-
 dropisim ex frigida causa. R. origani: camedreos: camepi-
 theos: spine albe: sicle: calamēti fluuiialis et cāpestris: isopi.
 añ. .ij. capar. scolopēdrie. eupatoꝝ: lupuli: capil. vene-
 ris: endiuiē. añ. .ij. i. asari: foly: añ. .3. y. gnq3 radicū cōium
 ab sintby. thimi: epithimi: aristologie rotūde: añ. .3. s. semi-
 nis anisi: feniculi: cinamomi. añ. .3. iij. seminū cōmuniū
 3. y. cuccari lib. .ij. aromatizent cū his. R. spice: asari: croci:
 foly carpobalsami: ciperi: galie muscate: añ. .3. i. dosis. 3. y.
 cum aqua ferrea: tepida donec digesta sit materia.
 ¶ Pillule contra oēm hidropisim. R. folioz meçereon
 ifusoꝝ in aceto: vel oxigaccara. 3. v. mirabolanoz: citrino
 rum. 3. iij. reubar. 3. iij. Confice euz succo apy: et anisi: aut
 feniculi siluestris dof. a. 3. i. vsq3 ad. i. et 5. Et ex illis sūt pil-
 lule reubarbarate: posite supra caplo de cura oppilatiōis
 epatis. ¶ Inquit Az. radix feniculi siluestris ministrata
 sc̄dm oēm modū curat hidropisim ex oppilatione.
 ¶ Medicamē vtile hidropicis in qbus non est caliditas
 ad educendum aquā in paucis diebus per vrinā. R. ame-
 os: fructus fauine: cimini: falis albi: añ. partes eq̄les teran-
 tur et sumant cū vino. ¶ Pillule valde vtilis hidropicis.
 R. eris vsti. stercoris colūbini: rute sicce: añ. 3. iij. euforby
 3. y. fiant pillule cum succo apy. dosis. 3. y.
 ¶ Emplm ad ventris iflationē hidropicoz. R. sterco-
 ris bouini. vel capzini montani exiccati: lib. .i. succi p̄assij
 lib. .ij. olei cōmuni lib. .iij. sulfuris rubei. 3. iij. euz vitellis

De egritudinibus

ouorum. Confice et emplastra. ¶ Idem operatur sterctus caprinū cū vrina mixtū si superponat. ¶ Emplastrum bonum et forte. ℞. calcis viue: nitri: ieros: cordumen: sulfuris: armoniaci: bacarū lauri: staphisagrie: stercozis columbini. Terant et disteperent cū vrina, resoluit. n. aquā mirabilē superinfundunt. ¶ Unguentum Magistri Archidisi. ℞. sanguisugas curatas triginta: et pone in fialla vitri plena oleo camomilino minus tertia parte: et dimitte donec ibi moriant. Deinde reple eā vino greco: et oppila eaz bene: et fac bulire eā in vase aque dulcis pleno vsq; ad consumptionem totius. Deinde auferas et reponas. fiet. n. sicut vnguentū quo liniat veteresclitici mane et sero. Et detur quolibet mane vitellus vnus oui cum limatura calibis. ¶ Confectio emplī ad hidropisim asclitem: et quāq; emplastrant ex eo aquā hūtes: et est exptus. ℞. farine orde: cipi: storacis: origani sicci: nitri: cimini: baurac: boli armeni: añ. pres eqles. Conficiant cum melle: quā exiccāt aquaz virtute forti. ¶ Confectio Rasis de kekengi ad hidropisim i qua nō est caliditas nec solovētris valde. ℞. folioz meçereon ifusoz in aceto exiccato: et tritoz. 3. v. agarici: turbit: añ. 3. v. succi absinthij. 3. iij. mirabolano. 3. v. rosaz rubearum: endiue añ. 3. iij. tereniabin. 3. x. succi ligritie. 3. y. decoquantur tereniabin donec fiat sicut mel: et conficiant cū eo: et detur ex eo in potu. a. 3. y. vsq; ad. iij. ¶ Pillule pferentes ad febres antiquas ex humorib; diuersis: et dolorē epatis et ceptionē hidropisim inuatiue valde. ℞. absinthij. et succi eius: succi eupatorij: mirabolanoz: citrinorū: aloes: masticis: croci: laudani: lache ablute: anisi: asari: sceitaragi sicci: yere pigre: añ. partē. i. terant et cribelent: et conficiant cū aqua solatri: dosis. 3. y. cū aqua tepida i nocte. Et si est tussis adde succi ligritie medicatam medicinaz ponderis. ¶ Pillule piraſi regis medicorū pferentes hidropicis. ℞. lactis reimali: serapini: añ. pres equales decoquant cū vino: et fiant pillule: sic cicer: et sit potio ex eis due: aut tres plurimū ei cū vino pmixto ante cibū: et post cibum. ¶ Syrupus exptus ad hidropisim ex cā calida. ℞. endiue cū radice lupul. cū radice capil. ve. cicoree epice: añ. M. i. absinthij: poliearie minoris cuscute scolopēdie cū radice blete bedeguar: ana. M. 5. radice feniculi siluestris: radice apy: radice sparagi residentiū in aceto: añ. 3. i. sgnanti. 3. i. reubar. 3. iij. spice. 3. i. se. cōiuz. 3. i. rof. mirob. citri. añ. 3. i. çuccari lib. y. succi endiue: succi eupatorij: depuratorij añ. 3. v. aceti pdictaz radice et succi granatoz: añ. 3. y. In pecia rara buliant: sandali spody: añ. 3. y. ¶ Syrupus ad hidropisim ex cā vtraq; ℞. isopi absinthij: cuscute. rof. endiue: cum radice capil. vneris: bedeguar: blete: poliearie minoris: añ. 3. y. sgnanti: ligr. radice feniculi siluestris. radice apy: et semis eius: añ. 3. i. 5. anisi: feniculi mei. su. ameos: añ. 3. 5. floz buglosse: et rob eius: añ. 3. i. spice: folij: añ. 3. iij. reubarbari: masticis: ana. 3. y. oia buliāt in aque lib. x. vsq; ad tertiā partē. Deinde colent cū expressiōe: et colature addant çucari lib. y. succi endiue depurati: succi poliearie minoris: et succi apy depurati: añ. li. 5. vel succi feniculi: et absinthij: et syrūpent cū decoctione sandali: et spody. Et in pcessu si vis facere. laxatiū adde scdm indigentiam cause: vt in timpania. polipodiū in bipo sarca: reubarbaraz: vel agaricū. in asclite meçereou. ¶ Sily serapionis pillule ad hidropicos: et dolorē splenis ℞. meçereon infusi in aceto: et exiccati cologntide: sauich orde: añ. partes equales terant et conficiant cum melle. et dent omni homini scdm q̄tatem virtutis: soluūt enīz aquā valde. ¶ Dyascorides ingt. Quādo sumitur de radice cucumeris asinini ad q̄tatem anolofath ad minus et de radice eius q̄tatas. iij. chist. laxat colerā: et flegma. et proprie in corporibus hidropicoz. et absq; q̄ nocuentū inferat stomacho. Et accipiat ex radice eius lib. 5. et teratur

cū duobus chist vini: et maxime babilonicū: et misceatur bene: et teratur cum eo. Et ventur ex eo hidropico. iij. anolofath i ieiunio quolib; die: donec diminiatur tumor vētris: diminutione p̄leta excludendo aquā que est in ventre eius. ¶ Pillule de spica aperietes oppilationes ep̄is et splenis conferetes hidropisim: et soluunt naturam. ℞. spice. 3. iij. agarici. amomi: raues: ep̄thimi: masticis: costi: camedreos: añ. 3. iij. myrre: cinamomi: squināti: gario. ana. 3. i. aloes. 3. viij. fiāt pillule cum vino antiquo: dosis. 3. y. cū vino commixto ante et post cibum.

¶ Pillule ad hidropicos et timpaniticos: resoluunt enīz ventositates grossas: vaporosas. ℞. se. apy: anisi: masticis ana. dauich. y. aristologie rotūde: acori: gentiane: ana. dauich. i. salis indi: serapini: añ. dauich. i. aloes. 3. vi. terantur: et fiant pillule: dosis. 3. y. cū aqua calida. Et aliqui addunt galāge: a çedoarie: añ. 2c. ¶ Decoctio serapiois ad hidropicos quādo non est febris. ℞. camedreos: camep̄thicos: petrosilini. isopi sicce. squinanti. spice romane de legēter et est saguassera. fiseleos: ana. 3. i. myrre: gentiane: ep̄thimi dauici: ana. 3. 5. aloes sicotrens. 3. iij. decoquantur cum lib. x. aque: donec remaneat tertia. Colentur et dent in potu ex ea ab. 3. y. vsq; ad. v. scdm quātatem virtutis vniuscuiusq;. ¶ Alia cum serapino: et soluit cum virtute: ℞. serapinisextaria. y. opponaci: armoniaci. aristologie longe: añ. 3. iij. turbit: meçereon: añ. 3. y. cupatorij: asse: furmiterre: cologntide iteriozis: calamēti: ircos: mirabolano: citrinorum: radicū lily celestis: ana. 3. i. cepe: sille: 3. y. terantur omnia: et infundant cū çuccaro: et ponantur ad soles. viij. diebus. Deinde colentur: et ventur ex eo omni die. 3. y. vel. 3. iij. conferunt enim valde.

¶ Emplastrum contra omnem speciem hidropisim. ℞. farine orde: et confice cum succo ebulli: ana. et emplastra. Balnea termarum: et proprie sicca et fumosa: et que ex ags salis nitrosi sunt: hidropicos iuuant. Et sunt de vltimis prout tolerat virtus. Quā si non inueniantur in regione artificiali construantur sic. In tina clausa sit tabula: vna p̄ forata in medio eius pluribus foraminibus i qua stet patiens: et in fundo sit aqua salsa decoctionis calamēti: organij: rute: fanine: isopi: et in illam proyiciantur lapides molares igniti: et recipiat fumum tina existente bene clausa et cooperta donec sudet. Alij faciunt: buliri predicta in caldaria bene cooperta: vt nihil expiret: et habente concava per quā fumus et vapor perueniat ad tinaz bene cooperta in qua patiens stet et sudet ibi fortiter quantum vult. et tolerat. vt superius dictum est. ¶ Emplastrum contra inflammationem tibiārum. et etiam ventris hidropicozum. folia vitice conterantur et tepesacta emplastrantur prodest.

¶ Item fomententur tibiē. et euaporentur cū aqua maris vel salita decoctionis strubulorum marinozum: camomille et radice ebuli. Diascorides narrat de quodam qui crura habuit inflata: cui fecit emplastrum de fimo columbino: farina orde: et aceto: et liberat est. adde sandarachas ro. cōmixta profunt: et adde si volueris memite.

¶ Capitulum. xiiij. de fluxu epatico.

¶ Quoniam fluxus epaticus ē ex exercitiis a corpore: et quō ab epate fluit et exit de corpore: vt est superius dictus: aut per nares sanguinis fluxus: aut per os vomitur: aut per poros sudore: aut per renes: et vesicam vrina: aut per intestina exit: per que exiens ultra modum consuetus pprie dicitur fluxus ventris. ideo vsq; ad summam de medicis egritudinum iestinozum cum de medicis fluxus ventris loq̄mur x̄po p̄state d̄re postponim.

¶ Capitulum. xv. de icteritia citrina.

¶ Icteritia citria et medicis ei vsq; ad summā q̄rtā cū de medicis egritudinū splenis sermonem affe